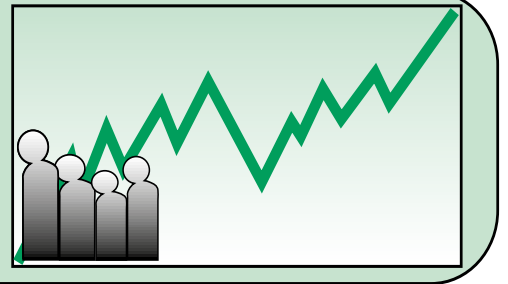

Yrittäjäperhe

1/2015

Keraplast kattovalokupu tyyppi M3P

Kera Group toimitti runsas vuosi sitten Pietarin Expoforumiin 186 kpl halkaisijaltaan 1,8 m:n akryylimuovisia kattovalokupuja. Messu- ja kongressikeskuksena toimiva Expoforum sijaitsee Pulkovossa, kansainvälisen lentoaseman äärellä. Kera Groupissa tunnemme mielihyvää, kun loistokkaan bisneskeskuksen päivänvalotkaisuksi arkkitehdit olivat valinneet Keraplast-kattovalokuvut. Viime sodan aikaan Pulkovossa sijaitsi kohtalokas Leningradin piirityslinja, siksi siellä on monia sodan muistomerkkejä.

keragroup.fi

KERA GROUP Käkeläntie 41 16300 Orimattila

Yrityssperhe 1/2015

Tässä numerossa

Puheenjohtaja tarkastelee palstallaan muutoksen tuulia, joita tuntuu riittävän. Matkamuistoja saadaan Saksan pääkaupungista viime Joulun alta. Tästä lehdestä löytyy myös ennakkotietoa syksyn 2015 Yrittäjäpäivistä Päijät-Hämeessä. Käymme artikkelin puitteissa Kiinassa, joka on nousemassa maailman johtavaksi suurvaltaksi, eikä syyttä. Se pohjaa Mestari Kongin eli Kung Fu-Tsen vakaaseen etiikkaan ja filosofiaan, joka on peräisin ajalta, jolloin meidän Mestariimme ja koko ihmiskunnan Vapahtaja näkyi vasta profettojen ennustuksissa. Huomaa, että konfutseisuus ei ole uskonto vaan opetus hyvästä elämästä.

Alueraportit alkavat

Aloitamme tässä numerossa hallituksen päättämän Suomen alueiden läpikäynnin. Ensimmäiseksi valikoitui Varsinais-Suomi, jonka nimikin puhuu puolestaan. Erään puolueen vaaliteema 2015 olikin sattuvasti "Varsinais-Suomi Paras paikka asua ja yrittää". Yrityssperhe-verkosto syntyi Heikinsuolla 1979, kuten artikkelistamme Yrityssperheen alkutaival selviää. Valtakunnallinen startti tapahtui sitten Pihtiputaalla 1993. Yhdistysmuotoon verkosto siirtyi 1998.

Pääartikkelissa käsitellään syntysijoja kunnioittaen Heikinsuon yrittäjyyttä. Siinä näkyy jo monta kerrostumaa alkuperäisen maatalouden päällä. Kehitys ei varmaan pääty nykytilaan, vaan kyseessä on yksi väliraportti. Heikinsuo on viisaasti vaitealias kyläkooste, joten siellä on jo varmaankin paljon enemmän pohinää, kuin mitä lehtemme artikkelista näkyy.

Verrokiksi saimme julkaistavaksi Juha Väänänen katsauksen USA:n länsilaidassa sijaitsevaan Brush Prairiasta kehittyneen yhteisön yritystoimintaan.

Yrityssperhe etsii päätoimittajaa

Järjestölehtemme Yrityssperhe etsii uutta päätoimittajaa syksystä 2015 alkaen.

Päätoimittaja kehittää hallituksen alaisuudessa lehden artikkelikantaa ja valikoi kuhunkin numeroon tulevan aineksen sekä johtaa julkaisuprosessia. Tehtäviin kuuluu seurata alan kehitystä ja yhdistyksen toimintaa osallistumalla mahdollisuuksien mukaan kokoontumisiin ja opintomatkoihin. Yrityssperhe-lehti ilmestyy toistaiseksi kahdesti vuodessa, touko- ja marraskuussa.

Tehtävästä maksetaan sopimuksen mukainen kulukorvaus.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:

Puheenjohtaja Kari Hintsala
puh 050 555 1283
email kari.hintsala@hotmail.com

Matkamuisto Ranskasta 2014

Des entrepreneurs finlandais découvrent le Périgord

Le groupe lors de la visite de la cave du Vin de Domme

Päivi-Kristina Koskimäki et Vesa Pärssinen sont un couple de Finlandais qui réside depuis quelques années à Domme. Ils avaient magistralement organisé un voyage d'étude en Périgord Noir pour les membres d'une association d'entreprises familiales finlandaises qui emploient de un à cent salariés.

Accompagnés de leurs épouses, ces patrons finlandais ont séjourné en Sarlatensis du 30 avril au 4 mai. Au programme de leur séjour était prévue la visite des grottes de Lascaux, des Éyzies et du château de Castelnaud. Leur périple intégrait bien sûr la visite d'entreprises locales, parmi lesquelles L'Essor Sarlatensis, puis la ferme des Roumeviols à Saint-Crépin-Carluet, la cave du Vin de Domme et un élevage de canards près de Saint-Cyprien. Il s'agissait pour eux de comparer les modes

de travail et de fonctionnement des deux pays.

Egalement à l'emploi du temps du samedi matin l'incontournable marché de Sarlat, puis l'après-midi la visite de Domme.

Ils sont repartis le dimanche enchantés de leur séjour, et beaucoup ont promis de revenir en Sarlatensis pour des vacances.

L'ESSOR SARLATENSIS

Vendredi 16 mai 2014 - Page 8

Sarlatin aluelehti noteerasi opintomatkalaiset

YRITYSSPERHE-lehti

Ilmoitus YRITYSSPERHE-lehdessä.

Yrityssperhe ry julkaisee jäsenlehteä, josta voi tilata ilmoitustilaa. Ilmoitusta varten tarvitaan seuraavat tiedot:

Yrityksen nimi tai logo lyhyt informaatio yrityksen päätuotteesta tai -palvelusta puhelinnumero ja osoitetiedot sähköposti + www sivut

4-värinen

Etusivu	650 EUR
Takasivu	550 EUR
koko sivu	505 EUR
1/2 "	280 EUR
1/3 "	240 EUR
1/4 "	180 EUR

Palveluosoitesivut:

1 palsta 30 mm	50 EUR
1 palsta 60 mm	85 EUR
2 palsta 30 mm	125 EUR
2 palsta 60 mm	140 EUR

jatkuva ilmoitus/sama aineisto -20%

Jos haluat Yrityssperhelehteen ilmoituksen, ota yhteys Pekka Kemppeiseen 0400 538 900.

YRITYSSPERHE RY:n JÄSENHAKEMUS

yritys- tai henkilönimi

lähiosoite

paikkakunta

puh. fax tai sähköpostiosoite

yrityksen toimiala

- Yhteisö- eli yritysjäsenmaksu 50 EUR/vuosi.
- Yksityinen henkilöjäsenmaksu 20 EUR/vuosi.
- Kannatusjäsen jäsenmaksu min. 100 EUR/vuosi.

Hallitus käsittelee jäsenhakemuksen ja lähettää uudelle hyväksytyille jäsenelle tai yritykselle laskun jäsenmaksusta. Jäsenhakemuksen voi täyttää myös kotisivuillamme.

jäsenhakemuksen hakijan allekirjoitus

Postita hakemus osoitteelle:

Yrityssperhe ry.
Kari Hintsala
Ahotie 13
04430 Järvenpää

Yrityssperheen alkutaival

Yrityssperheen muotoutuminen yhdistykseksi kesti kaksi vuosikymmentä. Heikinsuon aloite 1979 sai uutta vauhtia Pihtiputaalla 1993 ja johti yhdistysmuotoon 1998.

Varsinais-Suomen avaus

Heikinsuon ja muun Varsinais-Suomen kristittyrittäjät aloittivat 1978-79 keskustelun mahdollisuudesta toimia enemmän yhteistyössä. Pekka Toivonen teki aloitteen, että yrittäjät voisivat sopivina aikoina kokoontua yhteen, keskustelemaan yhteisistä asioista, jotka koetaan ongelma-alueiksi kuten markkinointi, verotus, tuotekehittäminen, henkilöstöasiat sekä kristittyinä yrittäjän oleminen.

Pekan ehdotuksen pohjalta yhteistyö alkoi vuoden 1979 loppupuolella. Aluksi kokouksia pidettiin omissa yrityksissä, pienen yrittäjäjoukon läsnä ollessa. Kokouksiin osallistui aluksi Heikinsuon ja Turun talousalueen yrittäjiä ja ammattijohtajia. Kokouksia pidettiin kahdesti vuodessa. Kokouksiin alettiin 1980-luvun alkupuolella kutsua ulkopuolisia luennoitsijoita, joiden luentoaiheita olivat:

verotus, markkinointi, johtajuus- ja talousasiat.

Yrittäjätapaamiset koettiin hyvin hyödyllisiksi ja tarpeellisiksi. Tieto alkoi levitä yrittäjätapaamisista ympäri Suomea. Päätettiin informoida silloisia lähetysmiehiä yrittäjien yhteisistä kokouksista. Pekka Toivonen vei tietoa lähetysmiesten kokouksiin. Kalle Luoma informoi 1984 jouluna myös Lapin vanhimpia Suomen yrittäjien yhteistyökokouksista. Kokouksiin saatiin näin Taivaan Isän siunaus.

Myös hengellinen puoli oli kokouksissa mukana. Kokouksiin alettiin kutsua myös lähetysmiehiä keskustelemaan yrittäjien kanssa etiikasta ja kristittyinä yrittäjänä olemisesta sekä monista ongelmista, joita yrittäjän joutuu kohtaamaan.

Laajentuminen valtakunnalliseksi

Varsinais-Suomen yrittäjien välinen yhteistyö oli laantunut tultaessa 1990-luvulle ehkäpä paljolti aloitteen tekijän Pekka Toivosen sairastumisen ja varhaisen kuoleman (1992) vuoksi. Onneksi Heikinsuon ja Turun yrittäjien yhteis-

kokouksissa oli mukana osanottajia laajemmilta alueilta. Heikki Kempainen Pihtiputaalta ja Sakari Siltala Heinolasta ottivat asiakseen saada uutta vauhtia yrittäjien tapaamisiin.

Valtakunnallisella tasolla kutsuttiin yrittäjiä ja yritysjohtoa Pihtiputaalle 6.2.1993. Kutsua noudatti noin 30 yrittäjää. Osa saapui perheineen. Pihtiputaan kokouksessa luotiin uutta henkeä Heikinsuon-Turun alueella alkaneille yrittäjätapaamisille. Aluksi kokoonnuttiin Heikki Kempaisen tiloihin nauttimaan aamukahvia. Tilaisuuden jälkeen siirryttiin varsinaiselle kokouspaikalle Tahkoniemen leirikeskukseen. Tilaisuus aloitettiin lipunnostolla ja yhteisellä virrellä 519, joka alkaa sanoilla "On työni Herra lahjaasi, myös siitä tahdon kiittää".

Tilaisuuden puheenjohtajana toimi Heikki Kempainen, joka tervetulo puheessaan totesi mm: "Yrittäjien kesken oli herännyt pari vuotta sitten ajatus keskinäisen yhteistyön laajentamiseksi koko valtakuntaan. Tällaisista ajatuksista on ollut lyhyesti maininta myös saarnaajien kokoukses-

sa, joissa yhteistyön harjoittaminen todettiin sopivaksi ja tarpeelliseksi, kuitenkin siten, että se pidetään erillään yhdistyksen hengellisestä toiminnasta."

Kokous päättyi valitsemaan seuraavien tapaamisten järjestelyä varten työryhmän, johon tulivat Sakari Siltala (pj), Heikki Kempainen, Veikko Salminen, Raimo Haimilahti ja Lasse Siltala. Seuraava tapaaminen oli jo 22.5.1993 Heinolan Vierumäellä 70:n osanottajan voimin, ja siitä edelleen säännöllisesti yrittäjöpäivien nimellä alkaen Turusta 1993 ja Imatralta 1994. Koko lista löytyy Yrityssperhe-lehden numerosta 2/2012. Vuoden 2015 Yrittäjöpäivät ovat järjestyksessä nro 23.

Rekisteröidyn yhdistyksen muotoon toiminta siirtyi Lahden Siikaniemen kurssikeskuksessa pidetyssä perustavassa kokouksessa 21.3.1998. Jaakko Ansaharju aloitti silloin pitkän uransa yhdistyksen puheenjohtajana ja lehden päätoimittajana. Muut ensimmäisen hallituksen jäsenet olivat Antero Hyttinen, Pekka Nummela, Heikki Oksanen, Petri Puuska, Jari Saarenpää, Eira Vesamäki, Anneli Vähätömä ja Timo Väisänen.

Toimituksen osoite:

Pekka Ryttilä
Jalaskuja 7, 00750 Helsinki
Puh. 040-503 8136
pekka.rytila@pp.iaf.fi

Jäsenrekisteriasiat:

Yhdistyksen sihteeri Aarne Vesamäki
Puh 040 733 4815
aarne.vesamaki@gmail.com

Toimitus:

Päätoimittaja vt	Kari Hintsala	050 555 1283
Erikoistoimittaja	Pekka Ryttilä	040 503 8136
Sivunvalmistus	Jarkko Kokkala	0400 877 628
Ilmoituspäällikkö	Pekka Kempainen	0400 538 900

Ilmoitushinnat: 1 EUR/mm + lisäväri 0,3 EUR/mm
Palvelusoiteilm. 50 EUR/ilmoitus

Lehden jakelu: Yrityksille 400 kpl.
Lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa.

Painopaikka: Lightpress Oy
Nummenniityntie 28, 20780 Kaarina
Puh. (02) 277 4444
www.lightpress.com

Onko osoitteesi muuttunut?

Toimi näin:

Ilmoita sähköpostilla muuttuneet tiedot yhdistyksen sähköpostiin yrityssperhe@luukku.com, tai ole yhteydessä johonkin hallituksen jäseneseen puhelimitse ja kerro muutokset.

Puheenjohtajan palsta

Muutoksen tuulet

Viime numeron loppusanoiksi toivottelin lukijoille hyvää talventuloa ja -odotusta. Taisi kuitenkin käydä niin, että monin paikoin talvi jäi lähes kokonaan tulematta, taikka lumen määrä oli muuten hyvin vähäinen. Tämä kuvaa hyvin sitä kuinka vaikea tehtävä säiden ennustaminen on varsinkin kun mahdolliset ilmastonmuutokset vaikuttavat niihin ennalta arvaamattomasti.

Business-elämässä tilanne on ollut viime aikoina vähän samanlainen. Maailmalla on tapahtunut ennalta arvaamattomia muutoksia, joiden vaikutuksia kunkin omiin liiketoimintoihin on ollut mahdotonta etukäteen tietää ja arvioida. Kotimarkkinoilla toimiville yrityksille muutosten vaikutukset näkyvät ehkä hieman hitaammalla ajanjaksolla, mutta vientiyritysten kohdalla vaikutukset ovat saattaneet näkyä jo hyvinkin nopeasti.

Kaupan alalla toimivilla yrityksillä on käynnissä selkeä rakennemuutos. Nettikaupat ovat tulleet voimalla markkinoille, joka on aiheuttanut suuria haasteita ns. kivijalkakauppiain liikeytoimintaan. Tämä muutos on ollut konkreettisesti nähtävillä parin viime vuoden aikana varsinkin pukeutumiseen liittyvällä kaupan alalla, jonne nettikaupat rantautuivat ensimmäisten joukossa. Tänä päivänä nettikaupoista alkaa saada lähes mitä tavaraa hyvänsä. Jopa elintarvikkeiden nettikauppa lisääntyy huimaa vauhtia ja kauppa panostaa siihen yhä enemmän.

Ihmisten käyttäytyminen on muuttunut viime vuosien saatossa. Etenkin nuorempi polvi on tottunut käyttämään tietokoneita ja -järjestelmiä. Tämä taito on madaltanut kynnystä käyttää hyväkseen nettikaupan palveluja. Myöskin ihmisten sosiaalisen kanssakäymisen tapa on muuttunut henkilökohtaisesta kasvot vastatusten käydyistä kanssakäymisestä yhä enemmän sosiaalisessa mediassa käytävään keskusteluun.

Tällaisessa ympäristössä myöskin Yrityssperhe Ry:n jäsenet joutuvat taistelemaan. Tässä kilpailussa on pakko hyväksyä muutokset ja sopeuttaa toimintaansa sen vaatimalla tavalla. Asiakkaille on pyrittävä tarjoamaan entistä enemmän jotain sellaista lisäarvoa, jota he eivät saa muilta toimijoilta. Yrityksen pitää erottua kilpailijoista.

"Hinta" ja "helpous" ovat tärkeitä päätöksentekoargumentteja ja selkeitä etuja nettikaupoille. Muita argumentteja ovat mm. "tuotteen laatu" ja "palvelun laatu". Tuotteen oikea laatu on vaikea kysymys, koska se riippuu niin paljon asiakkaan omista tarpeista ja käyttötottumuksista. Pääsääntöisesti kuitenkin erilaiset normit ym. sääntelevät tuotteen laatua siten, että se kattaa suurimman asiakaskunnan tarpeet. Jäljelle jää vielä palvelun laatu. Omissa liiketoiminnoissamme panostimme juuri tähän asiaan. Järjestimme henkilökunnallemme erilaisia palveluun, tuotekoulutukseen ja asiakastilanteisiin liittyviä koulutuksia. Asiakastilanteita harjoiteltiin ja simuloitiin käytännön harjoituksilla koulutustilaisuuksissa. Nämä tuottivat tulosta siinä määrin, että jopa paikallinen kukkakauppa ja autokaupakin kertoivat ottaneensa saman mallin käyttöön omiin liiketoimintoihinsa meidän antaman esimerkin innoittamina.

Koulutusten jälkeen henkilökunta on tyypillisesti innoissaan uusista asioista. Valitettavasti vain ihmisillä on sellainen taipumus, että me unohdamme asioita kovin helposti. Jo varsin lyhyen ajan jälkeen henkilöstö palaa takaisin aiemmin totuttuihin ja omasta mielestään helpompiin toimintatapoihin. Tämän takia ei riitä, että koulutuksia järjestetään vain yhden kerran, vaan ne ovat jatkuvia prosesseja, joita pitää toistaa yhä uudelleen ja uudelleen, kunnes niistä muodostuu luonnollinen tapa toimia ilman ylimääräisiä lisäoponnisteluja. Tässä kohtaa myös uuden henkilöstön rekrytoinnille tulee valtavan tärkeä rooli. Pitäisi osata jo etukäteen rekrytoida sellaista henkilöstöä, joka sopii parhaiten haettuun tehtävään.

YP:n hallitustyötä tehostetaan

No nyt on ehkä aika palata takaisin ruutuun. Yrityssperheen hallituksella on ollut mukavasti työsarkaa. On käyty läpi yhdistyksen ja hallituksen toimintoja ja tehtäviä. Tietyt prosessit on kuvattu ja muokattu siten, että ne toimisivat mahdollisimman nopeasti ja sujuvasti. Tehtävät puolestaan on kirjattu ylös tehtävänkuvauksina, jotka helpottavat ja selkeyttävät hallituksen toimintaa. Tehtävänkuvauksilla on ainakin kaksi tärkeää tehtävää.

Ensinnäkin jokainen hallituksen jäsen tietää, mitä hänen tehtäviinsä kuuluu ja mistä asioista hän on vastuussa. Tilanteet, joissa oletetaan jonkun tehneen, taikka tekevän jotakin, vähenevät taikka jäävät kokonaan pois.

Toisekseen uusien hallituksen jäsenten perehdyttäminen yhdistyksen toimintaan tapahtuu tehtävänkuvausten avulla paljon nopeammin ja helpommin. Prosessien ja tehtävien kuvaukset toimivat tässä ikään kuin perehdyttämissä pakettina.

Edellä mainitut kuvaukset eivät kuitenkaan ole mitään kiveen hakattuja dokumentteja. Niitä voidaan tarpeen mukaan päivittää ja muokata kulloisenkin tilanteen mukaan niin kuin on jo käytännön työssä havaittakin. Kuvaukset jalostuvat ajan kuluessa yhä paremmiksi. Yrityssperheen hallitus ottaa mielellään palautetta vastaan. Olkaa rohkeasti yhteydessä ehdotustenne kanssa sähköpostin, taikka puhelimen välityksellä.

***

Tätä kirjoittellessa lunta on satanut n. 15 cm ja sataa yhä edelleen. Mahtoikohan ilmojen haltija nähdä tämän kirjoitukseni aloituskappaleen? Hyvää kesän odotusta

Kari Hintsala

Joulutorimatka Berliiniin 4. - 7.12.2014

Keski-Euroopan joulutorit kojuineen, valoineen, käsityötuotteineen ja usein elävine seimikuvaelmineen ovat aina kiehtoneet minua. Olen usein haaveillut matkasta joululaiseen saksalaiskaupunkiin. Syyskuussa Yrityspäriäisille tuli sähköpostiin viesti, jossa ehdotettiin Vekan matkatoimiston järjestämää joulutorimatkaa Berliiniin. Olin heti valmis lähtemään. Matka oli pettymykseksi peruuntua vähäisen osanottajajoukon vuoksi. Hintsalan Karin sinnikkyuden ansiosta neljatoista innokasta Yrityspäriäistä pääsi kuitenkin matkaan.

Murtuneen muurin jäljillä

Joulukuun neljäs päivä aamulennolla lähdimme Berliiniin. Lentoasemalla meitä oli vastassa suomenkielinen opas, kymmeniä vuosia sitten Berliiniin avioitunut suomalainen rouva. Lentoasemalta siirryimme bussiin ja pääsimme kaupunkikierrokselle. Pysähdyimme kuuluisalla rajanylityspaikalla, Checkpoint Charliella. Berliinin maamerkin, Brandenburgin portin läpi kulkee Berliinin

pääkatu, kaunis lehmusbulevardi Unter den Linden. Näimme Valtioapäivätaalon, diplomaattikorttelit ja Potsdamin aukion, joka nykyään edustaa muurin murtumisen jälkeistä uutta Berliiniä.

Opas kertoi kaupungin koskettavaa historiaa, jonka jättämien haavojen arvet edelleen näkyvät kaupunkilaisten elämässä. Muurin murtumisen 25-vuotisjuhlaa vietettiin 9.11.2014. Muurin kulku on merkitty kiveyksellä kaduille ja aukioille. Edelleen se jakaa monessa mielessä kaupunkia itäiseen ja läntiseen osaan. Esimerkiksi itäpuolella Berliiniä saa yhä samasta työstä selvästi vähemmän palkkaa kuin läntisessä Berliinissä.

Shoppailua ja ihastelua ostoskadulla ja joulutoreilla

Majoituimme Hotel Berliiniin, joka sijaitsee aivan kaupungin kuuluisimman ostoskadun, Kurfürstendammin lähellä. Niinpä pääsimme vapaa-ajalla kätevästi shoppailemaan. Kadun varrella olivat edustettuina kaikki kuuluisimmat vaatemerkit sekä Berliinin hienoin tavaratalo, KaDeWe.

Valitettavasti matkabudjetti ylsi vain lähinnä ihanuusien katseluun. Liikkeet ja tavaratalot olivat saksalaisittain ylenpalttisesti joulukoristeltuja.

Perjantaina vierailimme Gendarmenmarktin joulutorilla. Se sijaitsee kauniilla Gendarmenmarktin aukiolla, jota reunustavat konserttitilaksi muutettu vanha teatteri Konzerthaus Berlin sekä vanha saksalainen kirkko Deutscher Dom ja ranskalainen kirkko Französischer Dom. Gendarmenmarktin joulutorin sanotaan olevan Berliinin historiallisen keskustan hienoin ja tyylikkään, myös kallein. Sinne oli jopa sisäänpääsymaksu, jolla katettiin lähinnä esiintyjien palkkioita.

Joulutorilla oli tarjolla arvokkaita taidekäsitöitä, mielenkiintoista ja maistuvaa pikkupurtavaa sekä tietysti Glühweiniä: hehkuviiniä, joka on saksalainen versio jouluglögistä. Sitä sai myös alkoholittomana. Kauniin, torin kuvalla varustetun mukin saattoi ottaa muistoksi, jos ei käynyt lunastamassa siitä maksettua panttia takaisin. Ihmisruuhka torilla oli valtava, joten kokuksen katseleminen oli paikoin haastavaa. Keskellä toria oli näyttämö, jossa mm. lapset esittivät joulumusiikkia.

Luantaina, Suomen itsenäisyyspäivänä, ohjelmassa oli Berliinin länsilaidalla sijaitseva Spandaun joulutori. Se levittäytyi koko Altstadt-Spandaun keskustan alueelle. Tori on yksi alueen vanhimmista. Siellä sanotaan olevan paljon myyjiä ympäristön maalaistrylistä. Tarjolla olikin monenlaista käsityötä: neuleita, puuleluja, metallitöitä, tauluja. Paistetut mantelit tuoksuivat kilpaa

Keisari Wilhelmin Kirkon rauniot Kurfürstendammi'lla

bratwurstin kanssa. Kokonainen possu pyöri vartaassa. Matkalaiselle maistui ylikypsä possunliha tuoreen sämpylän välissä.

Maammelaulua ja Jouluatorioriota

Matkalla hotelliin joku ehdotti bussissa itsenäisyyspäivän kunniaksi Maammelaulua. Ajoimme pitkin Unter den Lindenia. Tuhannet jouluvalot loistivat lehmusten oksilla. Kansallislaulu kajahti komeasti. Opas ihmetteli ja totesi, että saksalaiset eivät ikinä pystyisi vastaavaan, spontaanisti laulamaan kansallislaulua. Niin hauras on edelleen saksalaisten kansallistunto.

Itsenäisyyspäivän illaksi Kari järjesti halukkaille liput konserttiin. Kuulimme upeaa Jouluatorioriota. Konsertti-paikkana oli historiallinen Charlottenburgin linna. Valtaan olevan paljon myyjiä ympäristön maalaistrylistä. Tarjolla olikin monenlaista käsityötä: neuleita, puuleluja, metallitöitä, tauluja. Paistetut mantelit tuoksuivat kilpaa

Kuninkaat Kari II ja Erkki IV Charlottenburg'n linnassa

semme suomea. Hän osoittautui suomalaiseksi viulistiksi ja oli yksi illan esiintyjistä.

Matkamuiston kanssa koti-Suomeen

Sunnuntaina oli kotiinlähdön aika. Aamupäivällä halukkaat ehdivät vielä tehdä viimeisiä ostoksia. Matkalta muistoksi ostin pienen Weihnachts-pyramidin, joka on tyypillinen saksalainen joulukoriste. Se muistuttaa toiminnaltaan hiukan suomalaista enkelikelloa, mutta on yleensä pyramidi-mäinen, tehty puusta ja kynttilöitä on useassa kerroksessa. Suurimmat ovat upeita, satoja euroja maksavia rakennelmia.

Puolenpäivän aikaan bussi kuljetti meidät kapasiteettinsa ylärajoilla olevalle, ahtaalle Berlin-Tegelin lentoasemalle. Se on edelleen käytössä saksalaisten odotellessa ikuisuusprojektiksi muuttuneen Berlin-Brandenburgin valmistumista. Yrityssperheen avulla toteutin monivuotisen haaveeni matkasta keskieu-rooppalaiseen joulukaupunkiin. Näin, koin, tunsin ja maistoin saksalaista jouluperinnettä ystävien seurassa. Weihnachts-pyramidin voin joka joulu ottaa esille kotiini muistuttamaan jouluisesta Berliinistä ja sen valoissa hehkuvista joulutoreista.

Teija Ahonen

Rauniokirkon vieressä sijaitseva uusi 8-kulmainen Sininen Kirkko

Holokaustin muistomerkki Brandenburgin Portin lähellä

YP:n toiminnantarkastaja Eira Vesamäki Berliinin joulutorilla

Muistomerkki sisältä

Heikinsuo

Heikinsuota ei oikeasti ole muualla kuin parissa tienviitassa. Se koostuu kolmesta kylästä. Tasamaalta kohoaa metsäisiä kukkuloita, joilla ovat talot. Hiekkaperäinen maa on tasaisilta osiltaan rai-vattu pelloksi. Talon pihalla on usein pikku lammikko, johon tulee vesi luonnonlähteestä.

Kuka nimenantaja Heikki oli, siitä ei ole tietoa, mutta sopivasti sinne muuttivat 1907 nykyisestä emäpitäjästä Pöytyältä Kaarlo ja Sandra Heikkilä. He olivat uskovaisia, ja alkoivat pitää taloan myös seuraturpana. Sandra luki ro-vastin saarnan ja Kaarlo piti rukoukset. Vähitellen saatiin nimettyjä saarnaajia, kuten veljekset Kalle ja Urho Toivonen. Rukoushuone syntyi 1951, ja on kahdesti laajennettu 1970- ja 2000-vuosikymmenien lopuilla. Toinen julkinen rakennus Heikinsuolla on muutaman luokan peruskoulu, samalla paikkakunnan monipuolinen toimintakeskus. Karinainen on 2000-luvun alussa liitetty Pöytyään. Muistona itsenäisen kunnan ajasta on kaunis kirkko, jonka hautausmaassa lepäävät mm Kalle Luoma, Riitamot ja Toivoset.

Käsittelemme tässä artikkelissa parin yrittäjäsuvun toimintaa. Muitakin yrittäjiä on Heikinsuolla Yrityspärihepiirissä, esimerkkeinä Tepon Kirvestyö Kyrössä, isäntänä Teppo Hirvensalo. Siellä operoi myös Armi Hartikan AH-Siivous. Pöytyällä toimii myös Ismo Rantalan Auran Puhallusvilla.

Toivoset

Yrittäjyys kulkee Heikinsuolla suvuittain. Yhden yrittäjäsuvun vanhin oli aikoinaan Urho Toivonen (1905-1970). Hän oli Kaarlo ja Santra Heikkilän vävy-poika, esikoisten saarnaaja ja lähetyksien mies, kuten myös poikansa Pekka ja pojanpoikansa Jalo. Urholta jäi muistiin lause: "Jos maasta ei toimeentuloa saada, se otetaan puusta ja metallista".

Heikinsuo sijaitsee keskellä ei-mitään Pöytyän Karinaisten länsilaidassa liki Auran rajaa

Kalle Luoman opetuksia

Helsingissä 1970-luvulla

Sellainen inhimillisuus on nyt vallalla, että ei saa loukata juopon, varkaan ja huorimiehen ihmisyttä synnistä moittimalla, vaikka juuri se on kristityn pyhitystä. Yksinkertainen pukeutuminen ja esikuva ei ole omaa vanhurskautta. Ei, mutta maailman muodossa ei ole kristillisyyttä vaan pirullisuutta. 1 Piet

Luonnollinen järki eli kuun valo ei näy lainkaan auringon valkeudessa. Yksin loistaessaan se on kylmä ja kelmeä. Eräs pariskunta teki parannuksen ja kaivoi esille vanhan katekismuksensa. Syntyi ihmetys, kun se vahvisti heidän uskonsa. Epäilivät, oliko se sama kirjakaan, jota he olivat nuorina lukeneet. Ilm 12

Kun otatte vieraita huoneisiinne, varokaa ulkokultaisuutta. Ei pidä olla edessä mielin kielen ja päivitellä, kun meillä on niin vaatimatonta, mutta vieraiden lähdettyä ihmetellä, että kauanpa olivat. Hepr 13

Ahneutta on sekin, kun tavoittelee nopeaa rikastumista. Jos sijoittaa uhkarohkeasti vieraalle alalle, saattaa käydä huonosti. Merelläkin on salakareja, joihin vesiä tuntemattomat haaksirikoutuvat Hepr 13

Kalle oli käsite jo eläessään. Sylvi Peltoniemi kertoo kirjassaan Tusinan äitee (2000), että hän pääsi pikkutyttönä Lahden juhannusseuroihin ja näki isänsä ihaileman Kalleluoman ja sai tietää, että hän onkin Kalle Luoma.

Kaarle Vilhelm (1894-1986) lepää rauhassa Karinaisten kirkkomaassa.

Pekka Toivonen (1931-1992) pyöritti vaimonsa Sini-kan kanssa Pee-Tee Tuotteen nimellä isoa metallituotetehdasta, joka tunnettiin mm Alfa-Lavalin lypsykoneiden putkistojen valmistajana. Vuodesta 1987 Pekan pojat Jalo ja Kari jatkavat Pekka Riitamon kanssa isäntien etukirjaimista koostuvalla nimellä Japeka Oy. Nyt tehdään tilaustöitä ja sarjatuotteena mm kiinteistöjen jätesuojia. Japekalla on suuret kiinteistöt Heikinsuon keskustassa Heikkilänkatu 140:ssä. Sinne sopii vuokralaisiakin, joista Teräsasennus Toivonen Oy on äskettäin saanut lisää osakkaita ja toimitusjohtajakseen Petri Forsströmin Pääkaupunkiseudulta.

Riitamoiden Maaatalousyhtymän tuotantorakennukset sijaitsevat metsän reunassa pikku kukkulalla. Oikealla uusi siipikarjasuoja.

Japekan metallituotetehdas on Heikinsuon yrittäjyyden ydinlaitos. Sen halleissa toimii 2015 yhteensä viisi yritystä. Vuokralalla toimivat mm Teräsasennus ja Hoivarakentajat.

Riitamot

”Kaikki Riitamot ovat sukua keskenään”, kertoo Pihtiputaalla toimiva autoalan yrittäjä Jouni Riitamo (ks YP 2/2010). Kantaisä Fredrik tuli Kyröstä 1905 ja otti talon nimen. Hänellä oli 12 lasta, nuorimmaisena Japekan osakas ja saarnaaja Pekka Riitamo (s. 1953). Hän kertoo, että Riitamon sukuun tuli esikoiskristillisyyttä hänen vanhemman sisarensa mukana, kun tämä käsitti uskon 16-vuotiaana 1930-luvun alussa ja tuli pyytämään perheväliltä anteeksi syntejään. Pekka jäi isästään orvoksi kolmivuotiaana, pääsi 15-vuotiaana Pee-Tee Tuotteen töihin ja jäi sinne. Pekka omistaa Riitamoiden kantatilan, asuu kuitenkin Heikinsuon keskustassa hankkimassaan pienemmässä talossa.

Pekan veljenpoika Olavin, hänen puolisonsa Tarjan ja veljen Viljon omistama Maa-atalousyhtymä on yksi Heikinsuon neljästä nykyisestä maanviljelijäyrityksestä.. Heillä on päätuotantosuuntana broilerien ja kalkkunoiden kasvatusta kymmenien tuhansien mittakaavassa. Jyvät tulevat omilta ja vuokraviljelymailta, poikaset ostetaan toisilta erikoisyrittäjiltä. Broilerin kiivastahtinen runsaan kuukauden mittainen elinkaari päättyy kolmikiloisena teurastamoon.

Olavilla ja Viljolla on johdossaan myös Isoniitun Kone Oy, jolta saa muun muassa perustukset, salaojat ja kiinteistöhuollon lumityöt. Kalustoon kuuluu

- 4 kaivinkonetta (5-20 tn)
- 3 traktoria
- 4 kuorma-autoa

Isoniitun Kone tekee vaativia töitä vaikeissakin paikoissa.

työpaikat ja palvelut. Pohjoisessakin ollaan kiinnostuneita Heikinsuosta, kuten osoittaa leikkimielinen luettelo Satakunnan kaupungit: Pori, Parkano, Pöytyä, Rauma, Rooma ja Pariisi. Heikinsuon Lintukoto tai Uskovaisten kylä, kuten Suomen Kuvalehti otsikoi 1964, muuttuu mutta säilyttää varmaankin parhaat piirteensä.

Hoivarakentajat

Heikinsuolle ovat asettuneet uuteen kukkulataloonsa asumaan Juha ja Jaana Marttala. Juhan johtama Mediset Hoivarakentajat Oy pitää pääpaikkanaan Huittista. Myös Heikinsuolla on aloitettu tilaelementtien tuotanto yhdessä Japekan hallissa. Yhtiö tarjoaa ammattirakentamista erityisryhmille. Käyttäjälähtöiset hoivakodit, asumispalveluyksiköt, palvelutalot ja päiväkodit syntyvät laaja-alaisen asiantuntijajoukon yhteisvoimin, lääkäristä rakennusinsinööriin. Jaana on ammatiltaan sairaanhoitaja ja toimii Teuvo Arvolan Auranmaan Ambulansseissa.

Heikinsuon tulevaisuus

Heikinsuo on vetovoimainen alue yhdessä Auran ja Kyrön taajamien kanssa, joissa sijaitsevat kauppaliikkeet. Alueella on noin sata asuintaloa, joista puolet on tullut 40 vuoden aikana. Monet ovat alun perin maatiloja, joten tonttikoko on huomattava. Esimerkkinä voi mainita hienosti entistetyt Lintulan aivan keskustassa. 30:n hehtaarin tila on ollut Hausjärveltä muuttaneiden Niemisten omistuksessa vuodesta 1920.

Heikinsuon nuoret asettuvat mielellään asumaan kotikylään ja perustavat sinne perheensä. Lähietäisyydellä ovat Turun kaupunkiseudun

Uusikin talo on Heikinsuolla metsäisellä mäellä. Peltoihin ei kosketa. Kuvassa Raimo ja Anneli Toivosen talo.

Huittisten Tuulentupa vuodelta 2010. Kolmas Hoivarakentäjien rakennuttama laitos paikkakunnalla.

Heikinsuon rukoushuoneen kolmas versio otettiin käyttöön Isänpäivänä 2008. Kuva on kesäseuroista 2009.

Juha Väänänen

Lännellä ollaan yhtä suurta yritysverhettä

Minulla oli perheeni kanssa mahdollisuus asua tällä kauniilla seudulla, "Lännellä", jota myös Pacific Northwest alueeksi kutsutaan, vuosien 2007-2008 aikana.

Saimme tavata monia satoja kristityitä ja tutustua heidän elämäänsä läheltä. Kävimme reilun vuoden aikana kylässä yli sadassa perheessä, monissa useitakin kertoja.

Tapasin myös paljon kristittyjä yrittäjiä, jotka seuraavat samaa kristillisyyden tietä hyvin samanlaisissa koetteluksissa kuin me suomalaisetkin yrittäjät.

Sykähdyttävää oli saada keskustella, meille vieraalla kielellä, tiestä ja matkasta. Uusi ystävä tuntui usein nopeasti kuin veljeltä tai siskolta, jonka on tuntenut vuosikaudet. Liikuttavaa oli todeta, että kristillisyyden oli yksi ja sama, sama henki oli läsnä.

Leuto ilmasto

Kristityt asuvat pääsääntöisesti pienemmissä kylissä ja kaupungeissa, vajaan puolen tunnin ajomatkan päässä suuremmasta keskuksesta.

Lännän alue sijaitsee Cascade -vuoriston tuntumassa. Joet ja purot tuovat kalavedet lähelle. Kalastus ja metsästys ovatkin monen isän ja pojan suosittu harrastus.

Alue on tunnettu vihreistä pelloista ja puista sekä leudosta ilmastosta läpi vuoden. Sateista ja sumuista on usein, sillä Tyynen valtameren rannoille on vain parin tunnin ajomatka. Mereltä tuleva kostea ilma nousee vuoren rinteitä ylös ja sataa vetenä alas. Tämän saimme todeta ehkä liiankin usein. Tyypillistä tosin on, että jo helmikuussa kesä antaa ensimmäisen halauksensa, kun on pari kolme viikkoa lämmintä ja aurinkoista.

Vuorten jylhyys oli lähellä ja läsnä. Vuorten Mt. St. Helens, Mt. Hood, Mt. Rainier ja Mt. Adams huiput piirtyivät usein näköalaamme ajaessamme Battle Groundin kaupungista kohti kotiamme, joka oli Yacoltin kaupungissa.

Työteliästä väkeä

Kristityiden elämä oli täynnä touhua, hyvänlaista kiirettä. Vahva talouskehitys on tuonut viime vuosina ja vuosikymmeninä paljon työtä ja hyvinvointia. Muuttovirta on ollut voimakas kotimaasta, mutta myös ulkomailta. Yllättävää oli todeta, kuinka paljon seudulla oli venäläisiä. Kauppakeskuksessa kuului usein venäjän kielen sorina.

Useimmat kristityt perheet asuvat suurissa omakotitaloissa. Pienemmillä yrittäjillä on varastot ja konehallit usein samassa pihassa. Monilla äideillä on mahdollisuus

olla kotona lasten kanssa. Isät tekevät pitkää työpäivää, joko omassa yrityksessä tai toisen palveluksessa. Amerikkalainen elämäntyyli on huomattavasti enemmän työkeskeistä kuin meillä Suomessa. Isyyslomaa ei tunneta ja vuosilomakin on useimmiten vain pari kolme viikkoa.

Kristityissä perheissä on usein paljon lapsia, joten heistä saavat monet Battle Groundin koulut suuret joukot oppilaita. Lapsemme aloittivat 800:n oppilaan peruskoulussa, jossa oli kristityitä peräti 400. Olihan se meidänkin lapsille turvallista, kun joka toinen koulukaveri kävi samoissa seuroissa.

Nuoret tytöt ovat perinteisesti menneet nuorena naimisiin, joten jatko-opintoja on käyty vähemmän. Näin on myös pojilla, jotka ovat usein valinneet perusopintojen jälkeen heti työn. Tosin

Kalassa

Kaivonporaja

Heissonin rukoushuoneen (church) työmaalla näkyy Lännen yrittäjien tehokas monipuolisuus. Infra näyttää olevan edellä talosta, joka on runkovaiheessa.

viime aikoina työtehtävien muuttuessa kouluja on kehoitettu käymään pidemmälle kuin ennen.

Eläkeläisvanhemmat viettävät paljon aikaa lastenlasten kanssa ja auttavat heidän perheitään. He lähtevät usein matkailuautollaan tai -vaunullaan ja vierailevat muilla paikoilla seuroissa ja ystäviensä luona.

Yrittäjyyttä arvostetaan

Amerikka on yrittäjyyden luvattu maa. Se näkyi myös kristittyjen parissa. Vuosisatojen varrella Lännelle on muutannut selvästi innovatiivista, pelkäämätöntä ja sitkeää siirtolaiskansaa. Jotkut ovat uskaltaneet ottaa riskejä, tai sitten heidän vain on pitänyt ottaa, ja ovat aloittaneet rohkeasti yritystoiminnan.

Yrityksen perustaminen on helppoa henkisesti ja papereiden puolesta. Jos epäonnistut, se koetaan inhimillisenä ja sinulla on täysi mahdollisuus uuteen alkuun.

Arvostin monia kristittyitä yrittäjiä. Huokaisin syvään, kun näin heidän kantavan suuren vastuun työntekijöiden ja usein myös heidän perheidensä tulevaisuudesta.

Amerikassa irtisanomisajat ja -perusteet ovat todella löysät.

Toisaalta monien työntekijöiden ja heidän perheittensä sairausvakuutukset ovat työnantajan maksamia. Jos firmalla ei ole tarjota työtä suurperheen isälle, kaikkine perheen vakuutuksineen, työnantaja on henkisesti ahtaassa raossa.

Väänästen USA:n koti Yacoltissa

Väänäset yhteiskuvassa 2007

Kristityillä on useiden satojen työntekijöiden yrityksiä, mutta myös mikroyrityksiä. Jopa perheen äidit pyörittävät usein pientoimintaa kodista käsin. Esimerkiksi lasten käytettyjen vaatteiden verkkokauppa on menestynyt.

Rakentamisen sektorilla on suurin yritys keskittymä. Rukoushuoneprojektit ovat osoittaneet todeksi, että lähes koko rakennusosaaminen löytyy kristittyjen piiristä

Suuri yritysten joukko

Suurimpia tunnettuja alueen yrityksiä ovat Tapani Underground Inc. ja Rotschy Inc., jotka tekevät mm. teitä ja siltoja. Kumpikin maanrakentaja työllistää yli 250. Prairie Electric Inc. on moniosainen yli 350 työntekijän sähköalan yritys. Projekteja suunnitelmiseen tehdään niin omakotitaloihin, suuriin julkisiin rakennuksiin, koulu-

hin kuin katujen valaistuksiin ja liikennevalojärjestelyihin. Jokainen kolmesta yrityksestä ylittää 50 miljoonan dollarin liikevaihdon.

On LVIA-sektorin yrityksiä, joista suurimmat työllistävät lähes sata työntekijää.

On myös suunnittelu- ja arkkitehtitoimistoja, kiinteistönvälittäjiä, ammattimaista kiinteistön kehitystä, kattofirmoja, keittiökälisteyrityksiä, asfaltti-betoni-perustus-runkourakoitsijoita, maalareita, muurareita, puuseppiä sekä joitain tuotannollisia yrityksiä.

Hyvin monella pienemällä yrityksellä lähes kaikki työntekijät ovat meikäläisiä.

Alueen metsävaltaisuu- den takia metsäurafirmat ovat yleisiä, kuten myös valtavien puiden rahtaukseen erikoituneet kuljetusyritykset. Usein tehdään molempia.

Tietenkin on myös auto-kauppiaita, autonhuoltajia sekä veneen ja muiden koneiden huolto- ja myyntiyrityksiä. Löytyypä kristityille myös omat hammaslääkäriasemat ja parturit.

It-alalla on useita toimijoita, joista suurimmilla on useita kymmeniä työntekijöitä.

Finanssipuolella on Mortgage yrityksiä, jotka kilpailuttavat pankkeja tarjoten näin yrittäjille mahdollisimman edullista rahoitusta, ottaen työstään oman palkkionsa. Tuttavien tuottamina on myös kirjanpito- ja lakipalveluita. Luettelo olisi pitkä, jos kaiken kirjaisi. Mainitsemisen arvoisen on myös nuorten kristittyjen pyörittämä pizzeria.

Suomen ja Yhdysvaltojen yritysmuotoja on hankala tarkasti vertailla, koska verotus ja vastuukysymykset ovat erilaisia. Inc., Ltd. ja LLC.-mallit ovat tyypillisiä, samoin omal-

la nimellä toimiminen. Nuo olisivat meillä vastaavasti Oy, Ky/Ay ja toiminimi.

Kun vertaa tätä kerrottua suomalaisten kristityiden toimintaan, voi todeta, että mehän olemme kuin pieni Amerikka. Meistäkin löytyy vahvaa yrittämisen halua ja uskoa ikiaikojen Jumalaan, joka on luvannut siunata rehellisen uskossa tehdyn työn.

PS. Kiitokset Bert Sarkkiselle, jonka firman logossa näkyy toimiala www.arrowtimber.com

Cascadien vuorijono näkyy kaikkialle Lännän esikoisten kotiseudulla

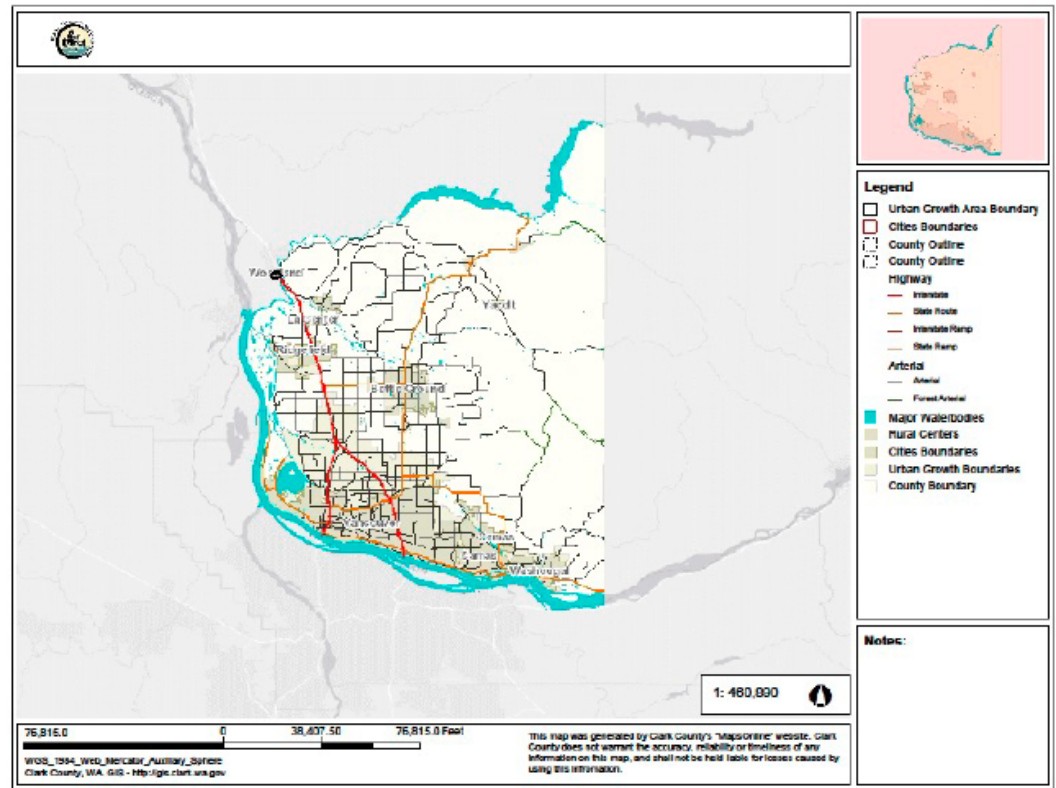
Luvattu maa

Lyyhyt kuvaus esikoiskristillisyydestä USA:n Lännellä. Lähteenä pääasiassa History of Living Christianity in America 1974. Old Apostolic Lutheran Church of America sekä Clarkin piirikunnan kotisivut.

USA:n Washingtonin valtion eteläreunassa Clarkin piirikunnassa (county) elää Old Apostolic Lutheran Churchin suuri ja kasvava esikoiskristillisuus, jolla on neljä kirkkoa (Brush Prairie 1967, Lewisville 1995, Woodland 2012, Heisson 2014) ja viides vireillä (Yacolt). Niiden vaikutuspiirissä on useita tuhansia ihmisiä.

1800-luvun lopulla luoteis-Amerikka veti siirtolaisia muualta Amerikasta sekä Suomesta ja Norjasta. Houkuttimina olivat Columbia-joen kalat, vahvat luonnonmetsät sekä viljanviljelymahdollisuudet Pendletonin ja Cantervillen alueilla. Vielä enemmän vetivät lähetyksiä miesten kuvaukset Lännen yksinkertaisesta elämästä. Jo silloin vallitsi muualla luopumus ja rappio, jota kristityt kavahtivat.

Suuri muutto länteen jakautui St Louisista kahteen päähaaraan. Kaliforniaan mentiin äkkirikastumisen toivossa, kun taas Oregonin reitti (trail) veti ihmisiä, jotka etsivät paikkaa, mihin perustaa maatila tai harjoittaa itsenäistä ammattia sukupolvesta toiseen. Ohjelmajulistukseksi nousi Duwamish-intiaaniheimon päällikön Seathlin puhe Washingtonin kuvernööri Isaac Stevensille 1854: "Suuri Valkoinen Päällikkö. Jopa kalliot värisevät niistä jännittävästä muistoista, jotka liittyvät ne kansani vaiheisiin" Kirjassaan The Nine Nations of North America (1981) Joel Garreau antaa Pacific Northwestille nimen Ecotopia, sen kestävän

Clark County. Battle Ground piirikunnan keskellä

kehityksen symbolina.

Ensimmäiset esikoiskristityt saapuivat pohjois-Michiganista Columbia-joen suulle Oregonin Astoriaan 1876. Lapin vanhimmista siellä vieraili ensimmäisenä Johan Takkinen 1883. Brush Prairien alueelle Washingtoniin tuli ensimmäisenä John Lumijärvi 1884. Jonas Purnu ja Jöns Mäntyvaara tekivät lähetyksimatkan Lännelle 1893 ja kävivät Astorian lisäksi Hockinsonissa, josta tuli Washingtonin esikoisten ensimmäinen keskuspaikka.

Esikoisten ensimmäinen konfirmaatio pidettiin 1922 Woodlandissa. 1926 järjestäytyttiin kirkoksi nimellä Old Apostolic Lutheran Church of Hockinson WA. Kokouspaikkana oli aluksi entinen varasto pari mailia Hockinsonista etelään. Axel Uskoski nimitettiin ensimmäiseksi viralliseksi pappismieheksi (minister),

koska kirkko hoitaa myös vihkimiset ja sakramentit. 1937 saatiin 709 dollarilla ostaa Brush Prairien vanha koulu, kun se kaupunki liitettiin Battle Groundiin. Seurakunnan paikannimi vaihdettiin monien tunteenmuotoon Old Apostolic Lutheran Church of Brush Prairie. Sinne nousi 30 vuotta myöhemmin ensimmäinen iso rukoushuone (church) 1967.

Lapin vanhimpien säännölliset vierailut aloittivat 1930 Frans Parakka ja Victor Björkman. Ne ovat jatkuneet muutaman vuoden välein meidän päiviimme saakka ja kokoavat nykyään yli 5000 hengen osanottajamääriä, eivätkä enää sovi noin 1000 hengen kirkkoihin.

Clarkin piirikunta on jatkuvasti kasvava alue. Kun ensimmäinen lähetyksien tuli 1893, siellä asui noin 12 000

henkeä, vuonna 2015 noin 450 000. Suurin kasvu osui 1990-luvulle, yli 100 000 henkeä. Suurimmat kaupungit ovat Vancouver 165 000, Camas 20 000 ja Battle Ground 18 000. Yacoltissa on 1600 asukasta.

Pinta-alaa on 1700 neliokilometriä (noin 40 x 40 km), ilmasto lauha. Columbia-joki reunustaa Clarkin piirikuntaa etelässä ja lännessä. Sen varrella on tasankomaata, mutta isot vuoret Adams, Hood, Rainier ja Saint Helens näkyvät idässä kaikkialle. Tulvat ja myrskyt ovat tavallisia. Kasvillisuus ja eläimistö ovat runsaita ja monipuolisia: vaahtera, punainen setri, tammi, mänty, douglas-kuusi, hirvi, ilves, mustakarhu, pesukarhu, skunkki ja opossumi, lohista ja mustikoista puhumattakaan.

Kiina

Idän jättiläismaa on lännessä outo ja tuntematon ja kiinnostava. Yritysverheellä se vilkkuu jo opintomatko- toiveissa. Kiina on monessa suhteessa kuin USA, pinta-alaltaan samankokoinen, vaikkakin väkiluvultaan yli nelinkertainen. Vanha traditio ja luja hallinto toimivat alustana nousussa maailman mahtavimmaksi valtioksi.

Kiina on USA:n kokoinen maa ja yhtä tiheästi asuttu kuin Eurooppa. BKT on yli puolet EU:sta ja USA:sta. Kilpakkumppanit ohitettaneen lähivuosina. Kiinalla on 14 rajanaapuria, vastapäivään luetellen Pohjois-Korea, Venäjä, Mongolia, Kazakstan, Kirgisia, Tadzikistan, Afganistan, Pakistan, Intia, Nepal, Bhutan, Burma, Laos ja Vietnam

Luonto

Kiinan ilmasto ja kasvillisuus on hyvin vaihtelevaa. Beijingissä eli Pekingissä ilman lämpötila voi olla nollassa, mutta etelässä Hainanin saarella veden lämpötila voi olla samaan aikaan yli 25 celcius-astetta. Varsinkin etelä- ja itä-Kiinassa on paljon lehtimetsää, ja ilmasto voi olla hyvinkin lämmin. Siellä kasvatetaan maan päälintarviketta riisiä; etelässä märkä- ja pohjoisessa kuivaviljelyä. Sitten on vielä Himalaja ja vuoristo-olosuhteet erikseen.

Himalajan jättimäinen vuoristo sijaitsee suurimmaksi osaksi Kiinan alueella. Jotkut asuvat 4 000 metrin korkeudessa maailman suurimmalla ylängöllä Tiibetissä. Heidän tärkein eläimensä on jakki,

Isopanda. Kiinassa asuu erittäin harvinaisia isopandoja Sichuanin metsissä. Nämä pandat esiintyvät myös Maailman Luonnonsäätiön tunnuksena. Sichuan on yksi Kiinan suurimmista maakunnista, pääkaupunkinaan Chengdu, noin 3 miljoonaa asukasta. Sichuanissa on ryhdytty suojelemaan isopandaa, niin että niiden asuttamien metsien rajoja vartioivat yötä päivää vapaaehtoiset. Muita Kiinan harvinaisia eläimiä ovat myös Yangzissa esiintyvä kiinanjokidelfiini ja kiinanalligaattori sekä villikameli

Kiina suhteessa Eurooppaan ja USA:an

	Kiina	EU-27	USA
Väkiluku milj.	1 335	456	307
Pinta-ala 1000 km ²	9 597	4 414	9 627
BKT mrd \$ 2013	9 240	17 350	16 800
Moottoriteitä km	70 000+	66 700	n. 90 000

joka on sopeutunut elämään korkealla. Myös harvinaisen lumileopardin voi nähdä vuoristossa. Himalaja toimii valtavana luonnon esteenä. Trooppiset Etelä-Aasian sateet satavat Himalajan etelärinteille eivätkä tule Himalajan pohjoispuolelle saakka. Himalajan pohjoispuolella puhaltavat ankarat Jäämereltä

asti tulevat tuulet, jotka eivät tule eteläpuolelle.

Maailman korkein vuori Mount Everest (8 848 m) sijaitsee Nepal ja Kiinan rajalla. Toiseksi korkein on Mt Godwin Austen eli paremmin tunnettu nimellä K2 (8 611 m) Kiinan ja Pakistanin rajalla. Tälle kauniille vuorelle yrittävistä mainitaan joka

Administrative Divisions of China

Kiinan hallintoalueet

Kiinan maantieteellinen kartta

neljännen saavan surmansa. Kiinassa on myös joitakin syväköljä kuten Turfan, joka sijaitsee 154 metriä merenpinnan alapuolella.

Suurin joki on Yangzi, maailman kolmanneksi pisin, 6 300 kilometriä, ja maailman syvin, enimmillään 183 metriä. Joskus sitä on sanottu Kiinan pääkaduksi, koska se toimii myös merkittävänä liikenneväylänä. Yangzin monista sivujoista suurin on Han, joka yhdistyy siihen Wuhanin kaupungin kohdalla. Muut Kiinan suurimmat joet ovat Keltainen joki (Huang He) ja Länsijoki (Xi Jiang).

Lännen seurailija

Tekniikan alalla Kiina jäljittelee länsimaailmaa. "Erytisesti alle 40-vuotiaat eivät peitä länsimaita kohtaan tuntemaansa ihailua. Kaikki mikä on länsimaista, ja erityisesti amerikkalaista, on ihanaa. –May I practise my English with you? (Jakobsson 1989)".

Vesterinen (1988) selvittää taustaa: "Maapallolla on ollut muutamia vanhoja ja erinomaisen voimakkaita kulttuurikeskuksia. Yksi niistä on jo vuosituhansia ollut Kiina. Kiinalaisia keksintöjä ovat ruuti, paperi, silmälasit ja kompassi. Voidaan kysyä, miksi kiinalaisista ei tullut maailman johtavaa kansaa. Miksi tämän aseman ottivat länsimaat? Kun asiaa tiedusteltiin kerran Albert Einsteinilta, hän vastasi seuraavasti: -Lännen luonnontieteiden kehitys pohjautuu kahteen tärkeään saavutukseen, muodolliseen logiikkaan, jonka keksivät kreikkalaiset filosofit, ja kausaalisuhteiden selvittämiseen kokeilla, mikä on renessanssin ansio. Mielestäni ei ole ihmeellistä, etteivät Kiinan viisaat astuneet tätä askelta. Hämmästyttävää on, että keksinnöt yleensä on tehty".

Lyhyesti sanoen tekniikan kehitys on siinä määrin

tiukkaa teoriaa (Newton) ja rämäpäistä kokeilunhalua (Kolumbus), että se ylittää Kiinan hienon perhe- ja klaanikulttuurin mahdollisuudet.

Konfutselaisen etiikan maa

Kiinaa hallitaan kuuliaisuudella. Konfutselaista etiikkaa tutkitaan kaikkialla itä-Aasiassa kuin Raamattua lännessä. Teoksessaan Mestari Kungin keskustelut Kung Fu-tse sanoo: "Elämän valtasuonia ovat hallitsija ja ministerit, isä ja poika, mies ja vaimo, vanhemmat ja nuoremmat veljet sekä ystävykset oikeissa suhteissa. Kun isä on elossa, on tarkattava hänen tahtoaan. Kun isää ei enää ole, on tarkattava hänen vaellustaan. Sitä, joka ei kolmeen vuoteen poikkea isänsä poluilta, voidaan sanoa vanhempiaan kunnioittavaksi".

Kung Fu-tse eli Mestari Kong eli 551-479 eKr.. Kotikaupunki on nykyisin nimeltään Qufu ja suosittu nähtävyysskohte. Kungfutse avioitui 19-vuotiaana, ja hänelle syntyi poika ja tytär. 22-vuotiaana Kungfutse päätti ryhtyä opettajaksi. Hän opetti runoutta, historiaa, musiikkia ja tapasäännöksiä. Hänen maineensa levisi nopeasti laajalle ja kaikkiaan hänelle

Kung Fu-Tse eli Mestari Kong

kertyi 3000 oppilasta. 50-vuotiaana hänet määrättiin erään kaupungin käskynhaltijaksi kotivaltiossaan. Lopulta hän yleni Lu-valtion apulaisministeriksi ja nosti työllään sen kukoistukseen.

Kunfutselaisuus on enemmän morali- ja yhteiskuntafilosofia kuin uskonto. Se oli Kiinan johtava aate noin kahdentuhannen vuoden ajan. Mestari Kongilla ei ollut tarkoitus perustaa uskontoa, mutta myöhemmin konfutselaisuudesta tuli virallinen valtionuskonto 100-luvulla eKr., minkä jälkeen sen arvo ja ajatusmaailma seremonioineen säilyivät aina 1900-luvulle saakka.

Harmonian tavoittelua

Kiinalainen tavoittelee harmoniaa, kunnioittaa esivaltaa ja vanhempia ja asettuu sopuisasti omalle paikalleen. He ovat ihanteellista työvoimaa, melkovähän taipuvaista radikaaleihin ajatuksiin ja toimiin, kapinoista puhumattakaan. Kiina on ensi sijassa tehokas maatalousmaa, eikä valtavaa väkilukua muuten voisi selittääkään. Kun kiinalaisia on alkanut enemmän näkyä Euroopassakin, monet ihastelevat heidän tapaansa laittaa heti jotakin syötävää kasvamaan, jos vain löytävät neliömetrinkin maapohjaa.

Konfutselainen elämäntarkastus antoi kiinalaiselle perinteelle lujuuutta ja kestävyttä parintuhannen vuoden ajan. Kiinalaiset seurasivat kaikessa tarkoin määriteltyjä sääntöjä, joihin kuului paljon kumarteluja ja jäykkiä muotoja, kun taas vapaampaa elämää ja uusia tapoja pidettiin raakalaismaisina. Uusia ajatuksia hyväksyttiin vain sillä edellytyksellä, että ulkoiset muodot säilyivät entisellään. Perhe ja siitä laajentunut sukuklaani ovat olleet ratkaisevan tärkeitä jatkumoa ja tradition kantajia.

Nykykiinalainen kommunismi voidaan liittää konfutselaisuuteen siten, että sekin korostaa ihmisten yhteiskunnallisia velvollisuuksia sekä uskollisuutta valtionjohtoa kohtaan, vaikkakin arvostelee arvojärjestystä ja miehistä ylivaltaa. Ns. kulttuurivallankumous (vuosina 1966-76) vastusti yhteiskunnan konfutselaisia piirteitä, kuten ehdotonta kuuliaisuutta valtionjohtolle. Kiinan uudistus- ja avautumispolitiikan alettua vuonna 1978 Kungfutse arvosuus on taas lisääntynyt.

Kiinasta tunnetaan erikoisia juttuja kuten naisten jalkojen sitominen ja valtavien lohikäärmeiden käyttö kansanjuhliissa. Tyttölasten jalkojen sitominen alkoi Tang-dynastian aikana (618-906) aluksi yläluokan piirissä, josta levisi vähitellen alempiinkin kansankerrokseen. Tyttövauvan varpaat taivutettiin jalkaterien alle ja sidottiin tiukasti nyöreillä. Näin saatiin aikaan suippo ja siro jalka, tavoitemittana 12 cm. Kauneushanne esti naisia liikkumasta erityisesti ulkotöissä ja sitoi heidät kotiin, mikä palveli enimmäkseen miehiä. Lopulta oli vaikea naittaa tyttäriä, jolla oli normaalit jalat. "Pari suuria, sitomattomia jalkoja pilaisi muuten täydellisen harmonian". Tapa loppui vasta keisarikunnan mukana 1912, ja kommunistit kielsivät sen lailla.

Lohikäärmettä pidetään länsimaissa Raamatun Ilmestyskirjan pohjalta paholaisen olomuotona. Pyhä Yrjö keihästää sitä hengiltä lukemattomissa patsaissa ja vaakunoissa. Kiinalaisille lohikäärme on ystävällinen, älykäs, energinen, leikkisä onnentuoja. Erikoisen otollista on syntyä lohikäärmeen vuonna, joka on aina kahdestoista, taas myös vuosi 2015. Lohikäärmeiden jättiläisversiot koristavat seinä ja kulkevat mukana kansanjuhliissa.

Mao Tse-Tung

Kiinan hallintotapa

Kiinan poliittinen historia tunnetaan noin vuodesta 1600 e Kr. Siinä on ollut hajaannuksen kausia ja jopa kymmenen kuningaskunnan ja viiden dynastian kausi 907-1279. Mutta enimmäkseen yksi keisari tai muu johtaja on hallinnut tätä suurta ja mahtavaa maata. Tasavalta oli voimassa 1912-1949 ja kansantasavalta siitä alkaen.

Historian suurin nimi on Mao Zedang, lempinimeltään Tse-Tung (1893-1976), sotilas ja poliitikko, joka kehitti maolaisuutena tunnetun opin ja kommunistisen suuntauksen. Mao oli maanviljelijäperheestä Guangzhoun eli Kantonin vauraalta alueelta. Kiinan kommunistisen puolueen puheenjohtajana Mao johti kommunistit voittoon Kiinan sisällissodassa, ja perusti 1.10.1949 Kiinan kansantasavallan, jota johti suvereenisti kuolemaansa saakka.

Maon Punainen kirja sisältää paljon käyttökelpoisia ajatuksia. Otetaanpa esimerkiksi vuodelta 1934: "Tehtävien asettaminen ei riitä, meidän on ratkaistava myös kysymys niiden toteuttamistavoista. Jos tehtävänämme on joen ylittäminen, emme voi ylittää sitä ilman siltaa tai venettä. Ellei ratkaista kysymystä menetelmästä, tehtävästä puhuminen on hyödytöntä". Vuonna 1955, oltuaan vallassa jo useita vuosia, hän

kirjoitti: "Kiina on suuri maa, mutta se on yhä hyvin köyhä. Kiinan vaurastuttamiseen menee useita vuosikymmeniä. Vielä sittenkin meidän on noudatettava ahkeruuden ja säästäväisyyden periaatetta".

Vuonna 1949 tappiolla jäänyt Guomindang -puolueen johtaja Chian Kaishek vei Taiwanin saarelle valtion kultavarat ja kulttuuriaarteet. Tämä saari käyttää valtiona nimeä Kiinan tasavalta ja tunnetaan myös Formosana portugalilaisten antamalla nimellä, joka merkitsee kaunistusta. Belgian kokoinen 23 miljoonan asukkaan saari on kiistanalainen, sillä manner-Kiinan hallituksen mukaan Taiwan kuuluu kansantasavaltaan, kun taas Kiinan tasavalta katsoo manner-Kiinan kuuluvan sille.

Kiinan kansantasavallan edellinen presidentti Hu Jintao (sukunimi kirjoitetaan ensin) on tyypillinen nykyaikaisen kiinalaisjohtaja, hyvin kasvatettu Pekingin teknillisen yliopiston diplomi-insinööri, puoluekoneen tuotos. Vesirakennusinsinöörin ura kulki vesivoimaloiden rakennustöiden kautta. Hän johti Kiinaa ilmeisen menestyksekkäästi vuodesta 2002 kolmessa virassa, jotka olivat kommunistisen puolueen sihteeri, sotilaskomission puheenjohtaja ja kansantasavallan presidentti.. Johtajan virkakaudet on rajoitettu kahteen 5-vuotiskauteen. Hu:n seuraajaksi tuli Xi Jinping syksyllä 2012.

Valtaviiden kaupunkien ja moottoriteiden maa

On ymmärrettävää, että 1,3 miljardin asukkaan maassa, josta länsipuoli on vuoristoa, kasvaa suuria kaupunkeja. Sekä Beijing (Peking) että Shanghai ovat 20 miljoonan metropoleja. 10 miljoonan luokassa ovat Guangzhou (Kanton), Shenzhen, Wuhan ja Tianjon. Beijingistä löytyvät pääkaupungin monumentit,

Pekingin kolmas kehätie

Siltojen pituuden maailmanennätystä pitää hallussaan 42 km:n silta Jiaozhoun lahden yli pohjoisella itärannikolla Korean kohdalla. Pituus ylittää USA:n Louisianan Pontchartrain Causeway'n neljällä kilometrillä. Seuraava pituusykkönen 46 km on jo rakenteilla etelärannikolla Guangdongista Hong Kongiin ja Macaoon, ja valmistunee 2016.

Kiinan moottoritieverkko

joista tärkeimmät seremo- niallinen Taivaallisen rauhan aukio ja keisariajan loiston Kielletty kaupunki. Guan- gzhoy on vauras entinen pääkaupunki, joka puhuu omaa kantonin kieltäkin. Kaupungissa pidetään tärkeitä messuja Shanghai on Idän Pariisi, kosmopoliittinen satama- ja liikeykaupunki. Eleganssi näkyy pukeutumisessa- kin. ”Harmaitiin housuihin ja valkoiseen paitaan sonnus- tautunut kuusikymppinen kiinalainen herrasmies, joka puhuu erinomaista brittieng- lantia, on todennäköisesti shanghailainen”, Jakobsson (1989) tiivistää.

Wuhan on Yangzi- ja Han-jokien yhtymäkohdan tärkeä teollisuus- ja kaup- pakaupunki, useasta pie- nemmästä yhteen kasvanut. Kaupungissa harrastetaan jokiristeilyjä ja musiikkia. Muista kaupungeista mai- nittakoon vielä pohjoisen venäläisvaikutteinen Harbin, johon muutti aikoinaan mil- joona valkovenäläistä bols- hevikkeja pakoon. Tiibetin Lhasasta ajettiin buddhanus- koistenjohtaja 14. Dalai Lama (Viisauden valtameri) maan- pakoon Intiaan 1960-luvulla.

Kiinan autokannan arvioi- daan yli kaksinkertaistuvan vuoteen 2020 mennessä. Silloin maan teillä liikkunee 200 miljoonaa ajoneuvoa. Kiinassa myytiin 2011 yli 14 miljoonaa autoa, joten Kiina on noussut maailman suu- rimmaksi automarkkinaksi Johtava autonvalmistaja on valtionmonopoli First Auto- mobile Works (FAW), jonka tärkein kumppani on Saksan Volkswagen Audi Gruppe (VAG). Tyypillisin kiinalainen auto on VW Jetta eli por- rasperä-Golf. Muita läntisiä isoja kumppaneita ovat GM ja Citroen. Kiinassa on myös kymmeniä omaperäisiä au- totehtaita.

Kiina pyrkii moottoritie- verkossaan USA:n mittoihin. Esikuvana on Yhdysvaltojen Eisenhower System ja noin 90 000 kilometrin kokonais- pituus. Urakasta oli valmiina noin 70 000 kilometriä. Kiinan asutus painottuu itään Tyynen meren rantavyöhykkeelle, jossa on paljon jokien suita ja syviä vuonolahtia. Niitä ylitetään silloilla, joissa 30- 40 km:n pituus on tavallista. Sillat toteutetaan konsessioina yksityissektorin kanssa ja ovat yleensä maksullisia.

Luettavaa

Jakobsson, Linda & Sarvimäki, Marja 1989. Kiina. Opas nro 1. Kirjayhtymä
Kung Fu-tse 1959, Keskuste- lut.WSOY
Mestari Kongin keskustelut 2014. Gaudeamus.
Otteita puheenjohtaja Mao Tse-Tungin teoksista. Pieni punainen kirja 1967. Kustan- nus Oy Käännöskirjat.
Vesterinen, Ilmari 1988. Lohikäärme ja krysanteemi. Näkökulmia Itä-Aasian kult- tuureihin. Karisto

Kaupunkien lyhenteet

BJG Peking
CDU Chengdu
HAR Harin
KNM Kunming
LHS Lhasa
LZH Lanzhou
SHG Shanghai
SHZ Shenzen
URG Urumgi
WUH Wuhan

Leikkimielinen lohikäärme on yksi Kiinan symboleista.

Tauno Pyökäri

Tuotekehittely

Tauno Pyökäri 1908-1995
TKT, professori (sähkötekniikka) TKK:n vararehtori 1968-70
Teksti on tiivistelmä Pyökäriin Tuotekehittely -kirjasta vuodelta 1974 (TKY nro 348).

Mikään tuote ei ole valmis ennen kuin se poistuu käytöstä tai sen markkinointi lopetetaan. Jokainen tuote tai palvelu voidaan tehdä paremmaksi ja halvemmalla kuin mitä se tarkasteluhetkellä on. Tuotekehittely pyrkii systemaattisesti entistä parempien, halvempien ja pitkäikäisempien tuotteiden aikaansaamiseen. Yrityksen menestys riippuu paljolti siitä, miten se tuotekehittelyssään onnistuu.

1. Hyvä tuote

Tuhannen ja yhden yön tarinoiden Alladinin taikalampulla oli hyvän tuotteen olennaiset tunnusmerkit. Lampun tärkein ominaisuus oli sen palveleva henki. Lampun käyttökustannukset olivat pienet. Se ei ilmeisestikään saastuttanut ympäristöään. Piirroksista päätellen lamppu oli kauniisti muotoiltu.

Avuistaan huolimatta Alladinin lamppukaan ei ollut täydellinen tuote, sillä se oli mukana kuljetettavaksi hankala laitos. Lampun materiaalina oli tietävästi savi, joten se oli altis särkymään. Sen todennäköinen käyttöikä oli lyhyt. Täydellistä tuotetta ei aikaansaada taikomallakaan.

Tuotteen yleiset pääominaisuudet ovat sen muoto ja sen tarjoama palvelu. Näiden raja ei ole aina selvästi havaittavissa. Sibeliuksen sinfonia on tuote. Sillä on aistittava

muoto ja se tarjoaa kuulijalle musikaalisen elämyksen.

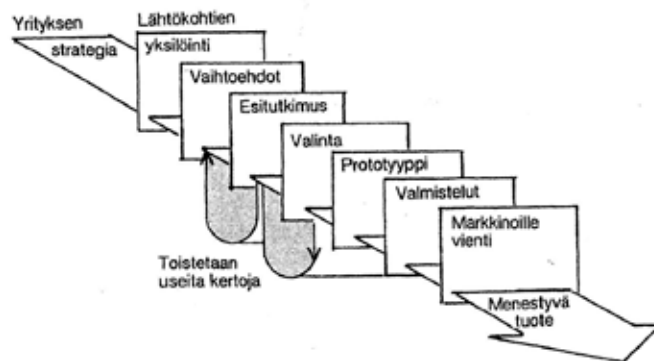
Hyvälle tuotteelle asetettavat vaatimukset

1. Suorituskyky
Hyvä tuote suorittaa käsitystä ja moitteettomasti sille tarkoitetun tehtävän.
2. Kustannukset
Kapitalisoidut kustannukset ovat pienet tai ainakin kohtuulliset.
3. Turvallisuus
Ei aiheuta vaaraa käyttäjälle eikä ympäristölleen.
4. Käyttö
Käsittely on helppoa ja yksinkertaista.
5. Kauneus
Ulkomuoto on kaunis.

Moitteeton suorituskyky tarkoittaa sitä, että normaaleissa käyttöolosuhteissa tuote on toimintavarma, nopea ja "jättää hyvän jäljen". Esimerkiksi parranajokone on hyvä, jos se parissa minuutissa poistaa tavallisen sängyn koko päiväksi – tietenkin vahingoittamatta ihoa. Myös vaikeissa käyttöolosuhteissa toimivilta tuotteilta vaaditaan käytännössä suurta varmuutta, esimerkiksi betonitöyrytin tauupumpppu.

Kustannukset sisältävät hankintapäätöksen koron ja kuoletuksen, huoltomenot ja käytetyn energian hinnan. Kapitalisoimalla nämä ostohetkeen, saadaan tuotteen todellinen hinta. Se on yleensä paljon suurempi kuin laitteen ostohinta.

Hyvä tuote on aina käyttövalmis. Se suorittaa tehtävänsä "nappia painamalla". Käsin kanneltava tuote, esim. käsipora, on saatava tehoonsa

Tuotekehityksen vaiheet. Kuva kirjasta Jaakkola-Tunkelo 1987 Tuotekehitys. W + G

nähdessä kevyeksi. Tähän ryhmään sisältyy myös vaatimus huollon helppoudesta, jopa sen tarpeettomuudesta.

Kauniin ulkomuodon ja viimeistellyn pintakäsittelyn merkitystä ei saa aliarvioida. Muilta ominaisuuksiltaan tasaväkisesti kilpailevista tuotteista valitaan kaunein. Tuotteen käyttäjä käsittelee huolellisemmin kaunista kuin rumaa esinettä. Valkeaksi maalattu traktori pidetään puhtaampana kuin harmaa. Se huolletaan paremmin, joten käyttövalmius ja kustannukset pienenevät.

Hyvälle tuotteelle asetetut viisi vaatimusta ovat tietyssä määrin ristiriitaisia. Jotakin ehtoa voidaan tyydyttää paremmin vain jonkun toisen tai toisten kustannuksella. 2. vaatimus rajoittaa muiden toteuttamismahdollisuuksia. Ajatus, että hyvän tuotteen tulisi tyydyttää kaikki esitetyt vaatimukset "mahdollisimman hyvin", on liian pyöreä. Hyvä tuote on sellainen, joka ylittää jokaisen sille asetetun vaatimuksen minimirajan.

2. Tuotekehittelyn motivaatio

Sen jälkeen kun käsite "hyvä tuote" on täsmennetty voidaan "tuotekehittely" määritellä. Se on luovaa työtä, jonka tavoitteena on hyvän tuotteen aikaansaaminen. Täysin uusi tuote on nykyään jo suuri harvinaisuus, melkein ihme. Tuotekehittäjä tekee paljon turhaa työtä, ellei hän ensitöikseen ota selvää siitä millaisia vastaavia tuotteita on jo olemassa ehkäpä vain paperilla (patentit).

Jokaisen yrityksen perustavoitteena on valmistaa hyödykkeitä tai tehdä palveluksia yhteiskunnalle sekä samalla tarjota sen jäsenille toimeentulomahdollisuuksia. Ajavana voimana tässä työssä on voiton tuottaminen. Palkkatyöläinenkin on itse asiassa yksityisyrittäjä, joka pyrkii myymään työpanoksensa mahdollisimman kalliisti.

Taloudellinen yritys ei voi maksimoida voittoaan hintoja korottamalla, sillä ne määräytyvät ulkopuolisten tekijäin, kilpailun ja sääntösten

mukaisesti. Yrityksen tulos on siis pyrittävä toteuttamaan sen tuotantokustannuksia alentamalla ja tuotteiden menekkiä lisäämällä. Mutta vaikka yrityksen innovaatiotoiminta tähtääkin ensi näkemältä itsekäisiin tavoitteisiin, on se todellisuudessa moraalisesti korkeaa, sillä tekniikan kehitys luo sen materiaalisen perustuksen, jolle humanistinenkin kulttuuri rakentuu.

3. Luova työ – luova ajattelu

Tuotekehittelyn määritelmässä esiintyy sanonta ”luova työ”. Ensisijaisesti se on luovaa ajatustyötä. Albert Einstein on lausunut, että mielikuvitus merkitsee enemmän kuin taito. Kun omena putosi Newtonin päähän niin syntyi painovoimalaki. Jos se olisi pudonnut tietokoneen päälle, niin tämä olisi enintään särkynyt.

Kokemus kahlitsee mielikuvitusta. Jos lapsijoukko saa tehtäväkseen piirtää mielikuvituksen eläimen, niin suurella varmuudella kuvatuilla eläimillä on silmät ja suu. Vai se lapsista, joka tuntee olmin, saattaa jättää silmät pois, mutta tämäkin tapahtuu nimenomaan kokemuksen perusteella. Villeinkin mielikuvitus on pohjimmiltaan tietoisten tai alitajunnassa säilytettyjen kokemusten käsittelyä ja kehittäminen. Jostakin mielikuvasta lähtien luova ajattelu kokoaa muistissa olevat kokemukset, muokkaa niitä ja kehittää näin tavoitteeksi asetetun järjestelmän.

Luova ajattelijatietää, että omakohtainen kokemuspää on liian suppea vaativiin tehtäviin. Siksi hän käyttää sekä aikaisempien sukupolvien että kanssaihmiensä kokemuksia. Kun hän näistä kokoaa ja muokkaa uuden variaation, niin hän samalla luo uutta. Vähänkään vaativamman projektin kokonaisuus muodostuu aina suuresta

joukosta osaratkaisuja, jotka saattavat olla sinänsä tunnettuja. Tuotekehittämissä luova työ on näiden osaratkaisujen rakenteellista ja toiminnallista sovittelua kitkattomaan ja tulokselliseen yhteistyöhön.

Luova ajattelu on osa tuotantoprosessista, jolla kehitetään vanhoista koetuista tai muuten tiedostetuista asioista uusia variaatioita. Luovan ajattelun kasvupohjana on oma tai muuten tunnettu kokemus. Samalla kokemus on myös suojakeino, jonka avulla on mahdollista välttää aikaisemmin jo tehtyjä virheitä sekä vähentää uusien virheiden lukua. Kokemus ei ole luovan ajattelun ja työn jarru. Sen sijaan hetken muotivirtaukset ja auktoriteettiusko ovat.

Menestyviä tuotekehittäjiä löytyy niistä, joilla on oikea asennoitumistapa koko innovaatiotoimintaan. He tiedostavat toiminnan tärkeyden, heillä on halu kehittää ja käyttää kykyjään niin, että oppivat luottamaan itseensä. Täten heillä on myös varaa ottaa ennakkoluulottomasti vastaan toisten ideoita, mutta myös taito asiallisesti kritisoida niitä. Luova ajattelijatietää, että ikuinen epäilijä.

4. Tuotekehittelyprojekti

Projekti on asetettuun päämäärään tähtäävä suunnitelma ja sen toteuttaminen. Tehtävä on jaettu selviin työvaiheisiin, joilla on oma työskentelymetodinsa. Se on rajattu ajallisesti, sillä on etukäteen laskettu henkilöstö- ja kustannusarvio, vastuullinen johtaja ja valitut työryhmän jäsenet. Projekti ylittää usein yrityksen eri toimintojen keskinäiset rajat, mutta on silti sidottu perusorganisaation toimintaan. Osatehtävien sisältö on usein joko kokonaan tai osittain tuntematon, joten projekti sisältää myös riskitekijöitä. Projekti on sikäli

joustava, että siinä voidaan tehdä päätöksiä toiminnan jatkamisesta, tehostamisesta, vähentämisestä tai kokonaan lopettamisesta.

Edellytykset projektin toteuttamiselle ovat: riittävät tuotekehitysresurssit, selväpiirteinen, dynaaminen tuotepolitiikka, sen kehittäminen, projektiin sopiva tehtäväkohtainen työn organisointi, projektiin osallistuvien ryhmien työn selvä koordinointi.

Nykyisin jokaisen teollista toimintaa harjoittavan yrityksen menestys riippuu huomattavasti sen kyvystä tuottaa uusia tuotteita markkinoille. Kuitenkin vain noin 3 % niin sanotuista alkuideoista, ehkä 13 % aloitetuista projekteista ja noin puolet markkinoille saatetuista tuotteista johtaa kannattavaan markkinointiin. Mitä nopeampi on alan yleinen kehitys, sen vaikeammaksi muodostuu tuotekehittelytyö.

Lähteet

Tuotekehittelyprojektiin lähteet ovat tuotteen tarve ja alkuidea. Tarve voi olla tuottajan oma tarve tai jonkun ulkopuolisen tarve, siis vieras. Oma tarve saattaa olla välitön, jolloin se kohdistuu suoraan itse tuotteeseen. Näistä esimerkkeinä mainittakoon hakaneula, jonka kerrotaan syntyneen kulkurin housunnappeja korvaamaan. Tietoa etsitään omilta myyntimiehiltä, messuilta ja näyttelyistä, matkoilta, kirjallisuudesta. Vieras tarve ilmaantuu usein suoranaisena asiakkaan esittämänä pyyntönä, mutta sitä voidaan myös etsiä samaan tapaan kuin markkinakentän aukkoja. Teollisuuslaitokset käyttävät usein konsultteja eli vieraita asiantuntijoita tuotekehittelytyössä. Heidän muut kontaktinsa edistävät vieraan tarpeen löytöjä.

Alkuidea on tuotteen periaatteellinen, kuviteltu ratkai-

sumalli ja varsinaisen tuotekehittelyprosessin lähtöpiste. Tarve ja alkuidea ovat toisiinsa kytkeytyviä. Jos tarve on tiedostettu, on haettava alkuidea, josta kehittäminen aloitetaan. Jos taas tarpeesta riippumaton mutta kiinnostava alkuidea on oivallettu, on selvitettävä sen toteuttamisen tarve. Alkuideoita voidaan myös etsiä, jopa kerätä varastoon myöhempää käyttöä varten. Projektin aikana ideoita tulee lisää. Lopuksi saattaa käydä jopa niin, että alkuidea katoaa ja lopullinen tuote rakentuu kehittäelytyön aikana syntyneille idearatkaisuille.

Esitutkimus

Esitutkimus liittyy kiinteästi lähteisiin tarve ja alkuidea. Esitutkimuksella pyritään selvittämään alkuidean sekä teknillinen että taloudellinen käyttökelpoisuus. Erityisesti silloin kun lähtökohtana on ideana, esitutkimuksen olisi löydettävä todennäköinen tarve edes kohtuullisella varmuudella. Mutta sen on myös vastattava kysymykseen onko idea ollenkaan mahdollista toteuttaa, liittyykö se läheisesti yrityksen toimialaan jne. Esitutkimuksen tulee hankkia perusteet idean hyväksymiseen tai hylkäämiseen.

Esitutkimuksen jälkeen on määritettävä tuotteen toiminnalliset tavoitteet. Näiden määrittely täydentää esitutkimuksen tulosta, sillä tällöin joudutaan arvostelevaan miten ideat todennäköisesti selviytyvät tavoitteistakin. Heikoilta näyttävät karsitaan pois ja loput valitaan jatkokesittelyyn.

Prototyyppi ja nollasarja

Prototyyppi on sarjavalmistukseen tarkoitettu tuotteen rakennettu malli, joka suunnitellaan ja rakennetaan huolellisesti, usein käsityönä. Sen ominaisuudet tutkitaan ja arvostellaan lähinnä ase-

tettujen tavoitteiden valossa. Prototyypin avulla pyritään hiomaan ja varmistamaan tuotteen hyvyys. Jos kehityksen kohteena on suuri ja kallis laite, paperikone tai loistoristeilijä, niin on selvää, ettei prototyyppiä tehdä. Sen sijaan autojen prototyyppejä valmistetaan, sillä tällöin vielä niiden hinta on suhteellisen pieni automallin vuosituotannon arvoon verrattuna.

Jos useita ideoita on läpäissyt karsinnan, riippuu olosuhteista ja aikataulusta toteutetaanko prototyyppi-vaihe kaikille samanaikaisesti vai ei. Varsinaiset konstruktiot, siis laskeminen ja piirtäminen voidaan suorittaa rinnakkaisesti, sillä tällöin on helpompi arvostella mikä ratkaisu näyttää parhaalta. Tämä valitaan jatkoon ja muut asetetaan "lepoon" tai reserviin mahdollista myöhempää käyttöä varten. Kun prototyyppi on valmistettu, tutkittu ja arvosteltu, tehdään lopullinen päätös tuotannon aloittamisesta.

Sarjavalmistamisen tuotannosta päättäminen tarvitsee runsaasti sellaista tietämystä, jota yksinäisen prototyypin tutkiminen ei vielä ilmaise. Tämän vuoksi ensimmäinen valmistuserä on tavallisesti koesarja, jolla mainittu tieto hankitaan. Esimerkiksi osien mittatoleranssit ovat toiset kuin prototyypin valmistuksessa, josta johtuen sarjasta otettujen näytteiden ominaisuudetkin poikkeavat sekä prototyypin että toistensa mittaustuloksista. Tuotteelle ilmoitettavat arvot hankitaan 0-sarjan näyteotoksilla. Tämän vuoksi koesarja valmistetaan tuotantoon hankituilla työkoneilla. 0-sarjan valmistusvaiheessa voidaan havaita muutostarpeita, jotka otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Onnistunut 0-sarja edellyttää tuotekehittäjiä, konstruktorien, piirtäjien ja

valmistajien kiinteätä yhteistyötä. Yrityksen johtoa on informoitava niin että se voi tehdä pitkän tähtäyksen päätöksen kehitetyn laitteen tuotannosta, määristä, markkinoinnista ja aikatauluista.

Kun tuotanto on alkanut ja tuotetta markkinoidaan, on erittäin tärkeää, että paitsi sen menekkitrendejä niin myös tuotteen reklamaatioita seurataan kiinteästi, sillä vain sellainen tuote menestyy markkinoilla, joka täyttää pysyvästi hyvän tuotteen vaatimukset.

5. Projektin työmenetelmiä

Sattumanvarainen idea

Alkuidea voi syntyä spontaanisti. Sen pohjana on usein hetken havaintoon, sattumaan tai erehdykseen perustuva tapahtuma. Erittäin tärkeä alkuideoitten lähde on tutkimus. Tutkija ja tuotekehittäjä voivat kehittää erittäin hyödyllisen yhteistyön. Usein tämä tie voi olla ajallisesti pitkä. Aikoinaan suoritettu perustutkimus johtaa vasta paljon myöhemmin siihen perustuvaan tuotekehittelyyn.

Henkilökontaktit ovat usein sattumanvaraisten ideoiden lähtökohtia. Keskusteluissa toisten asiantuntijoiden tai maallikkojenkin kanssa saattaa syntyä ajatustenvaihtoa, josta seuraa alkuidea. Ulkopuolinen henkilö ei ole idean sitoma ja hän on sen tähden ajatusmaailmassaan vapaampi. Hän katselee ideaa uudesta näkökulmasta ja voi havaita käyttökelpoisen oivalluksen.

Eräs ideoitten lähde on alitajunta. Se ei kuitenkaan työskentele, ellei sille ole annettu aihetta. Ihminen rasittaa itseään paljonkin pyrkinessään ratkaisemaan vaikean kysymyksen eikä selvää kuitenkaan tule. Siinä vaiheessa kun hän tuntee itsensä toivottomaksi ja väsyneeksi, on paras lopettaa ja mennä lomalle

tai ryhtyä muihin töihin ja unohtaa koko asia. Alitajunta ei kuitenkaan asiaa unohtaa ja ratkaisu syntyy aikanaan eräänlaisena välähdyksenä aivoissa. Näin tapahtuu usein yöllä tai aikaisin aamulla. Herätään klo 3 ja oivalletaan. "Three o'clock clarity".

Systemaattinen ideain etsintä

Tuotantolaitos ei voi jättää tulevaisuuttaan sattumien varaan. Tämän vuoksi sen on systemaattisesti toimien haettava ideoita varastoon ja käsiteltävä ne käyttövalmiiksi projekteja varten. Ideat itse ovat suhteellisen halpoja, mutta niiden kehittäminen valmiiksi tuotteeksi maksaa paljon. Koko kehittämissä projektin kustannuksia kannattaa tästä syystä siirtää suuressa määrin ideain etsintään, koska hyvä idea aina maksaa itsensä ja suuren osan kehittämisestä. Lyhyesti sanottuna: hyvä idea, pienet kokonaiskustannukset.

Joskus ideain haku tuottaa epäajankohtaisia, mutta ilmeisesti kehityskelpoisia ideoita. Ne kannattaa tällöin kehitellä puolivalmiiksi ja asettaa "lepoon". Myöhemmin voi niille ilmetä merkittävää käyttöä.

Ideain hakutyö jakautuu kahteen osaan: divergioivaan ajatteluun ja konvergioivaan käsittelyyn. Divergioiva eli hajaantuva ajattelu on lentävää mielikuvitusta. Se etsii lähes umpimähkäisesti ympäristöstään alustavia ideoita. Konvergioiva eli keskittyvä ajattelu tutkii umpimähkäiset ideat, yhdistelee niitä ja tarjoaa tulokset varsinaisen tuotekehittämissä projektin esitutkimukseen.

Divergioivan ja konvergioivan ajattelutyön kesken vallitsee tietty vuorovaikutus. Niitä ei voi ajallisesti toisistaan täysin erottaa, vaan työskentely tapahtuu siten, että kun divergioivan ajattelun tuotteista konvergioidaan tulosta, niin eräissä vaiheissa on palattava

divergioivaan työhön, etsittävä lisätietoa, palautettava sitä konvergioivaan ajatteluun ja näin muokattava itse alkuidea jatkoon sopivaksi.

Konvergioivan ajattelun vaiheessa ei voi välttyä tietyltä arvostelulta, mutta kuitenkin on aina muistettava, että liian aikaisessa vaiheessa suoritettu arvostelu saattaa eliminoida käyttökelpoisia ajatuksia tai keskeyttää prosessin. Se voi myös häiritä divergioivaa ajattelua, jolloin tulosta ei saavuteta. Varsinainen arvostelu kuuluu esitutkimusvaiheeseen.

Systemaattinen ideain haku perustuu seuraaviin tosiasioihin:

- Jokaisella ihmisellä on luovan ajattelun taito. Kuitenkin henkilö, ei ole kehittänyt tätä taitoaan tiettyyn suuntaan, käyttää siitä vain pienen osan. Lisäksi ihmisten lahjakkuudet ja niiden laatu eroavat suuresti eri henkilöiden kesken. Tämän vuoksi tuotekehittämissä tarvitaan eri alojen edustajia.
- Työskennellessään yksin ihminen käyttää luovan ajattelun taidostaan vain pienen osan. Ryhmätyö sen sijaan stimuloi sitä. Se antaa virikkeitä ja kilpailun halua.

Aivoriihi

Aivoriihi on tyypillistä ryhmätyötä. Siinä kootaan valituista henkilöistä 3-10 henkilön ryhmä, jonka kokoa ei kuitenkaan sidota etukäteen. Liian pieni on tehoton, liian suuri on hidas. Naisia tarvitaan mukaan, sillä heidän ajattelutapansa eroaa miesten tavasta ja stimuloi erityisesti divergioivaa työvaihetta. Yksi ryhmän jäsenistä nimetään puheenjohtajaksi. Hän on vetäjä, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että työ edistyy. Olennaista on, että hän ei saa vähimmässäkään määrin rajoittaa ryhmän jäsenten ajatteluvapautta eikä millään ta-

voin ohjata ajatusten kulkua.

Kun ryhmä on asetettu ja puheenjohtaja esittänyt sille pääpiirteet tarpeesta, ryhmä pitää kokouksia mieluummin säännöllisin väliajoin. Näissä keskustellaan asiasta. Kokoukset rajoitetaan sopivan pitkiä. Alitajunnan annetaan toimia väliaikoina. Kokouksissa jäsenet selostavat mieleensä tulleet ratkaisuideat, yhden vuorollaan. Vaikka nämä olisivat kuinka hulluja tahansa niin kaikkalainen kritiikki on tässä vaiheessa on tässä vaiheessa ehdottomasti kielletty.

Erittäin suotavaa on, että ajatukset ovat spontaaneja, ehkäpä mielikuvituksellisia. Jokaiselta ryhmän jäseneltä odotetaan useita ehdotuksia, sillä ideoitten lukumäärä on tässä vaiheessa tärkeämpi asia kuin niiden laatu. Mitä enemmän erilaisia ideoita syntyy, sen suuremmalla todennäköisyydellä joukossa on myös käyttökelpoiseen tulokseen johtavia ideoita. Kokemus osoittaa, että vain 5-6 % esitetyistä ideoista voidaan kelpuuttaa jatkokesittelyyn. Tämäkään ei merkitse sitä, että niiden pohjalla ehkä kehiteltävät tuotteet varmasti saavuttaisivat markkinamenestyksen. Ideoita haettaessa ei siis koskaan saa tyytyä ensimmäiseen käyttökelpoiselta näyttävään ajatukseen. Niitä on tuotettava runsaasti esitutkimuksen käyttöön.

Ryhmän sihteeri laatii lyhyet muistiinpanot kokouksessa esitetyistä ideoista ja ne jaetaan osanottajille mahdollisimman pian. Jos ryhmä on suurehko, niin on varmempaa jos jokainen kirjoittaa lyhyen muistion omasta lausumastaan. Sihteeri kokoaa, monistaa ja jakaa ne.

Sen jälkeen kun ideat näyttävät ehtyvän, puheenjohtaja lopettaa tämännäköiset kokoukset ja siirrytään valintavaiheeseen. Tämä tapahtuu

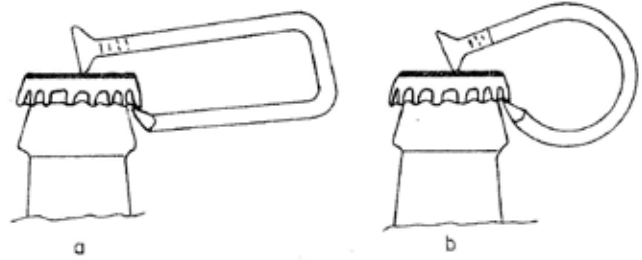
siten, että ryhmä ryhtyy testaamaan syntyneitä ideoita. Se siis tavallaan suorittaa oman sisäisen esitutkimuksensa. Tässä vaiheessa tavoitteistakin on olemassa vain mielikuva, joten testauksen ja valinnan tarkoituksena on vain aivan mahdollisten ideain karsiminen. Arvostelu perustuu "peukalotuntumaan", joten tulokset ovat karkeita. Pääasia on, ettei vähänkään käyttökelpoiselta näyttävää ideaa heitetä pois. Esitutkimusvaihe selvittää asian suuremmalla varmuudella.

Aivoriihi ei yleensä anna selvää ratkaisua. Se stimuloi kuitenkin niitä henkilöitä, jotka joutuvat tuotekehittelyprojektia jatkamaan. Menetelmän etuna on mahdollisuus koota laajapohjainen asiantuntemus probleeman alkukesittelyyn. Aivoriihin puutteena on sen kalleus, sillä kokoukset maksavat. Mutta kalleushan todetaan vastaa sitten jos tulos on heikko. Kaikella yrittämisellä on omat riskinsä, joita ilman ei mitään saavuteta.

Muuntelumenetelmä

Muuntelumenetelmä on ideain hakutavoista ehkä kaikkein vanhin. Se on yksinkertainen ja käytetty tapa. Menetelmä perustuu ajatukseen, että taivaankannen alla ei ole mitään uutta. Kaikki on muodossa tai toisessa keksitty ja kehitetty. Kehitys on vain jäänyt kesken, joten tulosta voidaan aina parantaa. Yleensä muuntelumenetelmää kohdistetaan jonkun jo olemassa olevan tuotteen, menetelmän, järjestelmän tai muun sellaisen parantamiseen.

Lähtökohdaksi valitaan kaikki sellaiset tunnetut tuotteet, jotka liittyvät tavalla tai toisella kysymyksessä olevan tarpeen toteuttamiseen. Työ kohdistetaan yhteen laitteeseen kerrallaan. Tässä mielessä kirjoitetaan lista, jossa

Viiden tuuman rautanaulasta taivutettu korkinavaaja. Vasen on helpompi käyttää suoran varren ansiosta, mutta vaikeampi valmistaa

yksityiskohtaisesti luetellaan tarkasteltavan laitteen osat. Sen jälkeen kirjoitetaan toinen lista, jossa luetellaan osien ominaisuudet ja tehtävät. Eryteisesti pyritään saamaan selville, mitkä ominaisuudet ovat arvokkaita ja laitteen toiminnalle tyypillisiä.

Kun em. listat on laadittu, aletaan niihin merkityjä tietoja vertailla. Tämä voi tapahtua eri tavoilla. Esimerkiksi palautetaan mieleen, mitä tiedossa olevia osia tai esineitä on olemassa joissakin muissa laitteissa, jotka suorittavat samaa tai samantapaista tehtävää ja millaisia nämä osat ovat. Kun sellaisia löytyy, tarkastellaan, voisivatko ne suorittaa tutkittavan laitteen tehtävät paremmin kuin alkuperäinen osa. Toiseksi tutkitaan, miten listoihin merkityt osat olisi tarkoituksenmukaisinta muuttaa muodoltaan, kooltaan ja väriltään, että ne palvelisivat asetettua tehtävää paremmin kuin alkuperäinen osa. Erittäin tärkeää on tutkia, mitkä osat voidaan jättää pois ilman että laitteen suorituskyky siitä huononee.

Osien tarkastelun jälkeen etsitään uusia yhdistelmävariaatioita tutkimalla, miten osat voitaisiin asettaa toiseen järjestykseen kuin aikaisemmin, miten toimintojen ajallinen järjestys saadaan tarkoituksenmukaisemmaksi.

Usein tavoitteena on saada kokonaistoiminnan aika lyhyemmäksi. Tässä tutkimuksessa on hyödyllistä "kääntää asiat ylösalaisin" tutkimalla mitä tapahtuu jos tehtävä suoritetaan päinvastaisesti. Käsite, että jokin toiminta on oikea tai väärä hylätään ja sijalle pyritään löytämään käyttökelpoisin suoritustapa, esim. osien tehtäviä vaihtamalla. Hyödyllistä on tuumia mikä muu on samantapaista, mikä muu toimii samalla tavalla ja kääntää tämä toiminta päinvastaiseksi. Kiinteä akseli korvataan liikkuvalla, liikkuva mäntä korvataan liikkuvalla sylinterillä, pyörivä osoitin – pyörivä asteikkolevy.

Päinvastaiseksi muuntelu tuottaa yleensä sattumanvaraisesti tuloksen, mutta tulos saattaa olla hyvä. Muuntelumenetelmä on halpa, yksinkertainen, yksilöllisesti toteutettavissa ja sitä voidaan soveltaa pienissäkin yrityksissä. Muuntelumenetelmä sopii myös ryhmätöihin.

Antti Katajisto 85 v – Yrittäjyys ei ole ammatti vaan kohtalo

Antti syntyi Tyrvällä 16.11.1929 pienviljelijä perheeseen ja hänen jälkeensä syntyi vuonna 1932 pikkuveli Pekka, yhtiökumppani. Antin ollessa alle neljävuotias, perheen isä Kalle Paavali kuoli tapaturmaisesti. Kaipaamaan jäivät äiti Fanni viiden pojan kanssa. Työtä oli maalaistalossa paljon, joten pojat oppivat työnteon jo lapsena.

Myymälänhoitajana ja sekatarakauppiaina

Antti kokeili nuorena eri työtehtäviä. Hän oli Tampereella uuniliikkeessä kesähommissa ja muurarin apulaisena, mutta ne eivät tuntuneet omalta hommalta. Vuonna 1949 Antti meni Sata Hämeen Osuusteurastamon (SOT) Vammalan myymälään harjoittelijaksi. Myöhemmin Antti valittiin myymälähoitajaksi SOT:lle, ja hän toimi Harjavallan, Reposaaren sekä Pihlavan myymälöissä myymälänhoitajana vuoteen 1961 asti.

Kerran kaupunkireissullaan Antti oli tavannut Kosken Pertin. Pertti oli kertonut siirtävänsä Liikekulmassa toimivan lihakaupan kauppahalliin ja kehottanut Anttia aloittamaan

yrittäjänä hänen entisessä paikassaan. Antti kertoi suunnitelmistaan veljelleen Pekalle, joka innostui asiasta ja niinpä pojat perustivat yrityksen Liha ja leikkele, Veljekset Katajisto.

Hallikoppi oli pieni ja poikien perheiden kasvaessa, yritys laajensi ja perusti Musan kaupunginosaan sekatarakaupan Musan valinta. Muutamaa vuotta myöhemmin Kesko avasi lähialueelle Tikkukylän K-hallin, joka vaikutti myyntiin niin paljon, että pojat päättivät lopettaa sekatarakaupan vuonna 1970. Antti jatkoi liikehallissa. Pekka muutti Vammalaan ja perusti sinne Nuupalan kaupan liittyen samalla K-kauppiasketjuun.

Lihakauppiaina Porin kauppahallissa

SOT tarjosi vuonna 1964 Antille Porin Kauppahallista tiloja vuokralle. Antti suostui vuokralaiseksi, sillä siihen aikaan ei saanut pankista lainaa ostaakseen myyntipaikan itselleen. Yrittäjyys ei ollut Porissa kovin suosittua, he olivat kuin eri "rotua". Lähikunnat olivat yrittäjystävällisiä ja monet firmat muuttivat tuo-

hon aikaan Noormarkkuun ja Ulvilaan kovien maksujen vuoksi.

Liha kuului tuotevalikoimaan eri muodoissa. Eläinten ruhot tulivat kokonaisina – ne sahattiin ja paloiteltiin, käsisahalla ja kirvestä käyttäen. Suurin osa lihoista tuli SOT:lta, Laviasta lihasavustamolta, Raumalta Suomen lihasta ja Huittisten Lihapojilta. Leikkeleet, Marshallin lihahyytelöt, Lavian lihasavustamon syltyt, Kullaan herneet kuuluivat myös valikoimaan.

Siihen aikaan ei ollut paljon lihakauppoja Porissa ja Antti sai tukevan jalansijan tarkkana lihakauppiaina. Parhaimpina aikoina työntekijöitä oli kuusi ja kiireisimpinä aikoina omat lapset olivat hyvänä

apuna. Työpäivät olivat pitkiä arkisin ja lauantaitsinkin kauppa pidettiin auki klo 16.00 asti. 29:n kauppiasvuoden aikana Antti piti yhteensä 3 viikkoa lomaa. Niistä otettiin kaikki irti ja matkustettiin Itä- ja Pohjois-Suomeen. Yrittäjän eläkemaksut tulivat lakisääteiseksi vasta 1970-luvulla, joten eläkekertymä on jäänyt pieneksi.

Elämä oli silloin erilaista ja työntäyteistä. Onneksi on ollut monta vuotta aikaa harrastaa ja matkustaa ja nauttia eläkepäivistä. Kesällä 2015 Antti ja Kaisu viettävät timanttihääpäiväänsä. Sydämmelliset onnittelet ja kiitokset haastattelusta.

Anneli Kulju

Lihakauppa Katajisto Porin kauppahallissa. Antti itse asiakaspalvelussa.

Antti ja Kaisu timanttihääpärina 2015

XXIII Yrittäjäpäivät 2015 Pajulahdessa

*Vuoden 2015 Yrittäjäpäivät - järjestyksessä nro 23 - pidetään 4.-6.9.2015
Pajulahden Liikuntakeskuksessa Nastolassa.*

Ohjelmarunko

- Perjantai 4.9.** Yritysvierailuja. Illaksi Pajulahteen. Sauna, uintia, makkaranpaistoa ja keskusteluja
- Lauantai 5.9.** Luentoja, ryhmätöitä ja liikuntaa sopivana kokonaisuutena. Iltatoimet kuten lauantaina
- Sunnuntaina 6.9.** Aamutoimet. Yrityssperhe ry:n vuosikokous. Päätöstilaisuus. Virallinen kokouskutsu lähetetään heinäkuussa.

PAJULAHDEN ESITTELY

Liikuntakeskus Pajulahti on vetovoimainen ja kansainvälisen tason vaatimukset täyttävä koulutus-, valmennus- ja terveystieteiden keskus. Tehtävänä on toimia opetusministeriön myöntämän ylläpitämisluvan mukaisesti, vapaasta sivistystyöstä annetun lain nojalla, yleishyödyllisenä liikunnan koulutuskeskuksena. Toiminnan tavoitteena on lisätä liikunnan avulla ihmisten terveyttä, järjestää korkeatasoista liikunta-alan ammatillista koulutusta sekä tarjota huippuolosuhteet ja laadukasta osaamista urheilualmentamiseen. Tehtävä halutaan toteuttaa luonnon kanssa sopusoinnussa eläen ja kestävä kehityksen periaatteita noudattaen.

Lisätietoja www.pajulahti.com

LAAJA VALIKOIMA LAADUKKAITA TUOTTEITA

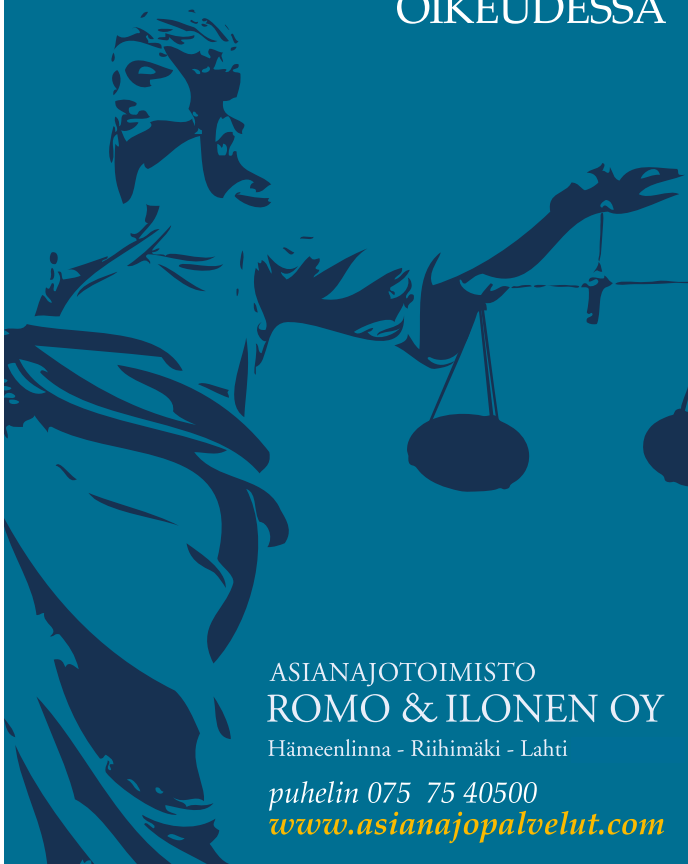
Kotimaisesta Ilves Maalit -tuoteperheestä löydät kaiken, mitä maalaustöissä tarvitset. Kattavaan valikoimaamme kuuluvat **sisä-** ja **ulkomaalit**, **kalustemaalit**, **lakat**, **puunsuojat**, **pohjusteet** ja **tasoitteet**. Ensiluokkaiset, tiukat laatuksiteerit täyttävät tuotteemme takaavat onnistuneen lopputuloksen. Saatavilla jälleenmyyjiltämme kautta maan.

ilvesmaalit.fi

SUOMALAISTA MAALIOSAAMISTA

HÄMEEN YKKÖNEN OIKEUDESSA

ASIANAJOTOIMISTO
ROMO & ILONEN OY

Hämeenlinna - Riihimäki - Lahti

puhelin 075 75 40500

www.asianajopalvelut.com

Hämeenlinna - Tampere - Lahti

Muuttovalmis koti

Valitse talopaketti
Aatelitalosta!

Muuttovalmis talopaketti on helppo ja turvallinen ratkaisu oman kodin rakentamiseen.

AATELITALO

Valmistalomyynti
Mikko Lahtinen 050 3770 394

www.aatelitalo.fi

Leipoo paimion sydämässä

Café Asta

www.cafeasta.fi

- Juhliesi kakut ja leivonnaiset omasta leipomosta
- Vietä herkullinen kahvihetki
- Lounas arksin klo 11-13

Cafe Asta Oy
Asematie 2
21530 Paimio
p. 02-473 2602

ILMAN VÄLIKÄSIÄ!

- Tilaa työvaatteesi suoraan Wexman Workwear:ltä

Yksinkertaisesti parempi kauppa!

WEXMAN AB

TILAUKSET PUH 0400 90 35 15 | tilaukset@wexman.fi | www.wexman.fi

SORSA

Est 1983

HL - Elec

Valaistus- ja sähkösuunnittelu

Kiinteistösähkö

Jakeluverkot & katuvalaistus

www.hl-elec.fi

LAHDEN

TYÖTURVALLISUUSTUOTE

S.TOLONEN

**KESKITÄ TYÖTURVALLISUUTEEN JA TYÖSUOJELUUN
LIITTYVÄT HANKINNAT MEILLE**

Toimitukset joustavasti kaikkialle Suomeen

Me tunnemme suomalaiset työmaat ja teemme turvallisuutta. Ota yhteyttä tai tule käymään. Saat kokonaisvaltaisen tarjouksen työturvallisuuteen liittyviin tarpeisiin.

3M

Jalas
FOR FEET WITH A TASK

TEGERA
by ejendals

Snickers
WORKWEAR

PELTOR

DIMEX

BLÅKLÄDER
WORKWEAR

- PÄÄNSUOJAIMET
- KUULONSUOJAIMET
- SILMIENSUOJAIMET
- HENGITYKSENSUOJAIMET
- KÄSINEET
- RANNESUOJAT
- KÄSIENPESU- JA HOITOTUOTTEET
- TYÖ- JA TURVAKENGÄT
- SUOJAVAATTEET
- PUTOAMISSUOJAIMET
- ENSIAPUTUOTTEET
- VÄESTÖNSUOJELUTARVIKKEET

TÄYDEN PALVELUN TYÖTURVALLISUUSTALO

Lahden Työturvallisuustuote S.Tolonen, Mannerheiminkatu 13, 15100 Lahti p. (03)873101 fax 7878898

www.tyoturvallisuustuote.fi www.s-tolonen.fi

Ota yhteyttä Ilkka Viljanen 050-5122938 tai tule käymään. Ilkka Viljanen Oy

LAV.

- Autoja ammattilaisille -

- **Matkailuautovarustelut**
- **Jatko-ohjaamot**
- **Huoltoautot**

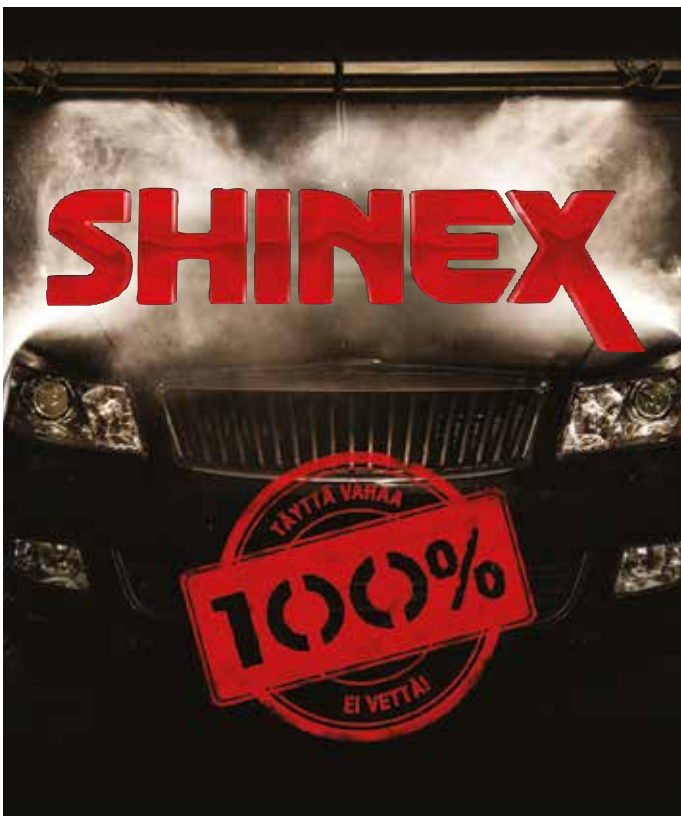

Lahden Autoverhoomo Oy
Kaasukatu 2, 15520 Lahti
Puh. 045 651 3777, www.lav.fi

Terästä vuodesta 1956

Rautarakenne
Leivo Ky

Paatsamakatu 8, Lappeenranta
Puh. 05 4161930

St1 Time Out Kangasala
Kangasalantie 1070
puh. (03) 377 1393

SILMÄLASIT
&
PIILOLASIT

 Optident
PIENI SILMÄLASIKAUPPA

Kävelykatu Reska
Raatihuoneenkatu 21, HML
www.optident.fi

Metallin alihankintaa

JAPEKA OY

Heikkiläntie 140, 21840 Karainen
Puh. 010 617 3200, Fax 010 617 3211
kari.toivonen@japeka.fi
www.japeka.fi

JARVANSALO KY TARKASTUS- JA HALLINTOPALVELUT

Kauppakamarin hyväksymät asiantuntijat:

Risto Jarvansalo, HTM tilintarkastukset
risto@jarvansalo.fi
p. 0500 716 178

Kari Jarvansalo, HHJ, JET hallitustyöskentely
kari@jarvansalo.fi ja johdon konsultointi
p. 0400 492 212

KIELILUOTSI KIELIPALVELUT

Jutta Jarvansalo, FM info@kieliluotsi.fi
p. 0500 940 280 www.kieliluotsi.fi

Käännökset englanti–suomi
ruotsi–suomi
norja–suomi
pohjoissaame–suomi
venäjä–suomi

Oikoluku ja kielenhuolto
Sisällöntuotanto
Muut kielipalvelut (katso kotisivut)

TÄYDEN PALVELUN PESULA

PESEMME KAIKKI VESIPESTÄVÄT
TEKSTIILIT EDULLISESTI JA
NOPEASTI!

Meiltä myös työvaatteiden pesu- ja kuljetuspalvelu.
Kysy tarjousta!

Rekolanpohjankatu 6, 15300 Lahti
p. 03-7561 710
www.ipa-pesu.fi

KST –YHTIÖ OY ST-Rakennus Pelti

www.strakennus-pelti.fi

*Puhtaat, raikkaat ja
hyvin säilyvät
salaatit*

Matti Tamsi Oy
Esa Tamsi Oy

Komulantie 72 • 64770 ÄYSTÖ
Puh. (06) 266 8209 • Fax (06) 266 8232
www.tamsin.fi

Matti Tamsi Oy

Komulantie 72
64770 Äystö
Yritys@tamsin.fi
06-2668209

Esa Tamsi Oy

Komulantie 76
64770 Äystö
esa.tamsi@tamsin.fi
06-2668101

Tuttu ja turvallinen vuosikymmenien kokemuksella ja ammattitaidolla.

- Suoritamme
- rakennussuunnittelua
  - uudisrakentamista
  - rakennussaneerausta

puh. 0400-729681, 0405875157

e-mail: jouko@rplahntinen.fi, kimmo@rplahntinen.fi

Kuljetinhihnoja vuosien kokemuksen tuomalla ammattitaidolla!

Karbelt Oy

Rajalahti 8
18300 HEINOLA

Puh. 0400-772 818

www.loirasennuspalvelu.com

**LOIRAN
ASENNUSPALVELU**

p. 050 5859 130, 050 5639 808 fax. (013) 763 200
e-mail: loiran.asennuspalvelu@telemail.com

- Teollisuuden asennukset ja kunnossapitotyöt
- Asiakasprojektien suunnittelu: tarvittaessa 3D-mallinnuksella
- Metallirakenteiden ja koneosien valmistukset sekä koneiden kunnostukset
- Koneistukset, sorvaukset sekä aarpouraukset ja täyttöhitsaukset myös kenttäolosuhteissa
- Maanrakennus- ja työkonien korjaukset sekä työkonien kuljetuslaitteiden varustelu

Loiran Asennuspalvelu Ky, Metsätie 5, 81200 ENO

TARVITSETKO MAJAN, MÖKIN VAI AITAN?!
OLE HYVÄ, VALITSE MIELEISESI!

**Metsola 70
Huvila**

**Metsola 30,
aitta
tai
sauna**

**TEUVAN
MÖKKI- JA SORVITUOTE OY**

Avoinna: ma-pe
klo 8.00-16.00

Muina aikoina
sopimuksen mukaan

Mäki-Mikkiläntie 6
64700 TEUVA

Puh. (06) 267 2661
Fax (06) 267 2970

www.saunat.net
saunat@saunat.net

Laituriratkaisut kaikkiin tarpeisiin

Laiturit
alk.
995€

MARINETEK

- Laiturit
- Rantarakenteet
- Lisävarusteet
- Tarvikkeet
- Asennukset ja huolto

Liftdock-laiturit

Helppo ja huoleton
Liftdock nostolaituri

EUROSOLAR
aurinkosähkö • mukavaa mökillä

Meiltä aurinkosähköjärjestelmät, paneelit, säätimet, akut, asennussarjat, ym.

- Laiturit
- Aurinkosähkö
- Venetyöt

BOATEX
www.boatex.fi
Moreenikatu 2, 53810 LPR

Mikko Vitikainen
050 464 0060

Mika Vitikainen
044 988 3115

LUOTETTAVA ARVIOINNIN AMMATTILAINEN

Auktorisoituna Kiinteistöarvioijana (AKA) noudatamme Keskuskauppakamarin valvonnassa Kansainvälisten arviointistandardien mukaisia menetelmiä ja suoritamme laadukasta kiinteistöjen ja huoneistojen arviointia sekä välitystoiminnassamme että erityistilanteissa, esimerkiksi asunto-kauppojen riita-asioissa, konkurssissa, yrityssaneerauksissa, perinnönjaossa, sekä verotukseen liittyen.

Jukka S. Lahtinen Ky
Pekkalantie 20
0400 486 240
kotimyynnissä.fi

Puh. 0400-741 046

**Pirkanmaan
KIINTEISTÖSANEERAUS OY**
TAMPERE

Keskisentie 14,
33960 PIRKKALA
gsm 04014683349

OK-talojen ulko- ja sisäremontit / laajennukset
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

KAIKKEA SÄHKÖSTÄ

- sähkösuunnittelu
- sähköurakointi
- korjaus ja huolto
- sähkötarvikemyynti

30 vuoden kokemuksella uudis- ja korjaus-
rakentamisessa.
Suoritamme myös kiinteistöjen sähköverk-
kojen verkkoanalyyssejä ja sähkölaitteiden
lämpökuvauksia.

TAMSIIN SÄHKÖPALVELU OY

Alpantie 1, 64770 Äystö

puh. 050 372 8814

ltamsi@nic.fi

www.tamsinsahkopalvelu.com

Perinteitä kunnioittaen, tämän päivän koteihin.

Sinun kotiasi varten...

Seniори - koivusta
kaiikkein kauneinta.

Elämäsi parhaimpiin
uniin aito

Kalusteet koottuina kotiin palvelevasta
huonekaluliikkeestä!

Sisuste
PELTONIEMI OY

Tutustu mallistoomme:
www.sisustepeltoniemi.fi

Linjatie 1, LAMMI
p. 03 633 6661
Arv. ark. 9-17, la 9-13

CAMPUS-KATOKSET

KATTAÄ KAIKEN KAUNIISTI

OASIS-TURVAKEINUT

AURORA- JA APEX-
PYSÄKKIKATOKSET

TILAIHME-
PYÖRÄTelineet

AURORA-PYÖRÄKATOKSET

AURORA-TAUKOKATOKSET

ARCADIA, CLASSIC JA AURUM-
PYÖRÄTelineet

AURORA JA APEX -PYÖRÄKATOKSET

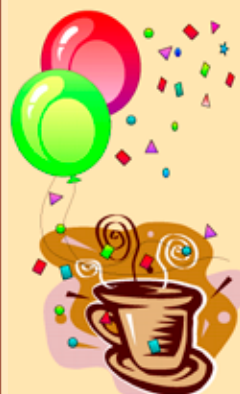
Turvatec Oy

raine.anttonen@turvatec.fi

www.turvatec.fi

CAFE HUGO

MYYMÄLÄ-KAHVILASTAMME

- Leipomotuotteet
- Konditoriatuotteet
- Erikoiskahvit
- Keittolounaat
- Runsaat salaattit
- Pasta-annokset
- Paninit
- Täytetyt leivät
- Annoksia mukaan,
Take Away

TERVETULOÄ!

CAFE HUGO **Uudenmaan Leipä**

Klaukkalantie 69, 01800 Klaukkaia, puh. (09) 276 6710, ma-to 7-17.30, pe 7-18, la 7-14

www.uudemaanleipa.fi

ENEMMÄN VOITTOA
VÄHEMMÄLLÄ ENERGIALLA

 CALEFA
We Renew Your Energy

www.calefa.fi

**Kuljetuspalvelua
nosturiautoilla**

**Kuljetus
J.Heinonen Oy**

Ota yhteyttä ja kysy nosto- ja
kuljetuspalveluistamme

Jouni Heinonen

040 7488829

LVI-URAKOINTI
E & H LAURELL

- Uudisrakentaminen
- Saneerausurakointi
- muut LVI-työt ammattitaidolla

HENRI: 040-767 6449
EERO: 0500-496 659

Pirtiläntie 9
17200 VÄÄKSY
www.lvilaurell.fi

HOTELLI
Haapalinna

*Kodikas, hyvän palvelun hotelli
Tampereen Epilässä*

Tervetuloa!

Soita ja varaa: 03-3453335

Lisätietoja: www.hotellihaapalinna.fi

METSÄPAJA

040-726 3775 RISTIINA

Yli 30 vuoden kokemuksella kokonaistavallaista metsäkoneurakointia ja metsänhoitopalveluja.

Kaivinkonetyöt	Metsänhoito
- Tiet	- Nuoren metsän kunnostuksia
- Rakennusten pohjat	- Harvennushakkuut

Erkki Hämäläinen
puh. 040 726 3775
Ville Hämäläinen
puh. 0400 939 187

Metsäpaja Hämäläinen Oy, Sokkalanmäentie 63, 52320 Vitsiälä
erkki.hamalainen@pp2.inet.fi

• MAANRAKENNUSTYÖT • JÄTEVESIJÄRJESTELMÄT • METSÄTYÖT

Vietä kahvihetki

herkkujen maailmassa,
Laurell kahviloissa.

www.laurell.fi

Asuntorakentamisen ammattilaiset Kontiolahdella ja Joensuun seudulla

 RAKENNUS
HASSINEN OY
www.rakennushassinen.com

Tuomo Hassinen, p. 0400 577 473
tuomo.hassinen@rakennushassinen.com

Mika Hassinen, p. 050 322 8617
mika.hassinen@rakennushassinen.com

PALVELUOSOITTEET

AUTOPALVELUT

Gasox Oy

puh. 03 377 1393

ilm. sivu 27

Lahden Autoverhoomo Oy

puh. 045 651 3777
www.lav.fi
ilm. s. 27

AUTOPELTIMESTARIT

Kari Heinonen
puh. 0400-853 288
www.autopeltimestarit.fi

ÖljyPiste.fi

Launeenkatu 82
15610 Lahti
Puh. 0400-220 033

Verhoomo Sorsa Oy

puh. 020 755 88 10
www.verhoomosorsa.fi
ilm. siv 25

Pihtiputaan Rengas ja Öljy

puh. 0400-829 226
rengasjaoljy@autofit.fi

HALLINTOPALVELUT

HEINOLAN YRITYSSUUNNITTELU Oy

Täyden palvelun tilitoimisto
Raimo Raittinen
Gsm 0400-844 674
hyssi.toimisto@gmail.com

TANFOR OY

KLAUKKALA
www.tanfor.fi

JARVANSALO Ky

www.jarvansalo.fi
ilm. sivu 28

ASIANAJOTOIMISTO ROMO & ILONEN OY

PUH.075 75 40500
www.asianajopalvelut.com
ilm. sivu 24

Kieliluotsi

www.kieliluotsi.fi
ilm. sivu 28

Benetech Finland Oy

Viennin konsultointia
hannu.salmi@benetech.fi

Ma-Si Data Ky

Puh. 0400-966 750
www.masidata.fi

Haluatko tietojärjestelmästasi, tuotteestasi tai verkkopalvelustasi aidosti käyttäjäystävällisen?
timo.jokela@joticon.fi
p. 040-5118250

**Tämä on
maksettu
ilmoitus!**

KAHVILA- ja LEIPOMOPALVELUT

Maalaisleipomo Ilomäki

ENO
Puh. 040 827 9652
Käsintehty karjalanpiirakat

CAFÉ ASTA

Puh. 02-473 2602
www.cafeasta.fi
ilm. siv 25

LAURELL OY

www.laurell.fi
ilm. sivu 34

UUDENMAAN LEIPÄ

puh. 09-276 6710
ilm. sivu 32

KAUPPA JA PALVELU

Eureka-Import Oy

LAHTI
www.eureka-import.fi

Alavan Rantatuvat

Eno, gsm 050-562 5159
www.alavanrantatuvat.fi

JUERMA OY

KANGASALA
Gsm 050-323 2750
tuija.vainikka@elisanet.fi

TR-KALUSTE OY

VANTAA, Aino Riuttalahti
Puh. 09-823 3585
www.tr-kaluste.fi

Työyhteisövalmennus
Kehity esimiehenä – koulutus
Psykoterapia
Neuropsykiatrinen valmennus
Perhevalmennus
Rentoutuskurssi

Työtä hyvinvoinnin hyväksi jo kolme vuosikymmentä

Ari Koponen 044 389 8425
avointie@luukku.com
www.avointie.fi

Ravintolisät mukana jokapäiväisessä Elämässä?

FitLine ravintolisät mukana jokapäiväisessä elämässä.

Miksi tarvitaan ravintolisä ?

Parempi immunitetti! • Enemmän Energiaa!

Nopea palautuminen! • Suoliston merkitys ...

Kehon puhdistaminen !!

Paikalla

Petri Partanen

Anneli Kulju

044-0818760

045-2706055

KAUPPA JA PALVELU

T:mi Aki työ
 puh. 040-501 4752
 anneli.kraemer@gmail.com
 SIIVOUSTYÖT

**Hotelli Haapalinna/
 Pienhotelli Atlecon Oy**
 www.hotellihaapalinna.com
 ilm. sivu 33

T:mi Jukka S. Lahtinen
 puh. 0400-486 240
 lahtinen.lkv@pp.phnet.fi
 ilm. sivu 31

**Hotelliravintola
 Rantakartano Oy**
 www.rantakartano.net

Kempiiri Oy
 puh. 040-775 2957
 www.kempiiri.fi
 ilm. sivu 39

**Info Porin
 Kirjakauppa Oy**
 www.info.fi

Steija Ay / Wexman
 puh. 0400-903 515
 www.wexman.fi
 ilm. sivu 25

Sisuste-Peltoniemi Oy
 puh. 040-527 9352
 www.sisustepeltoniemi.fi
 ilm. sivu 32

Tukkuliike ilm. sivu 24
KOKKONEN
 Puh. 09-345 5021
 www.tukkukokkonen.fi

Antiikkitukku.fi

Optident
 puh. 0400-305 900
 www.optident.fi
 ilm. sivu 27

AH-Siivous
 Armi Hartikka, Kyrö
 puh. 040-516 3451

Kodin Helmisisustus Oy
 Kivipyykintie 6, VANTAA
 puh. 045-168 8622
 www.helmisisustus.fi

Sipoon Kiinteistöhuolto
 040 - 747 8446
 liljestrom@saunalahti.fi ,
 www.sipoonkiinteistohuolto.fi

Boatex Oy
 puh. 050 464 0060
 vitikainen.mikko@gmail.com
 ilm. sivu 31

IPA-PESU OY
 puh. 03-756 1710
 www.ipa-pesu.fi
 ilm. sivu 28

**MASKUN
 KALUSTETALO**
 www.masku.fi
 ilm. takasivu

**Lahden
 Työturvallisuustuote**
 puh. 050-5122938
 ilm. sivu 26

**Tämä on
 maksettu
 ilmoitus!**

KULJETUS- JA LOGISTIIKKA

Kuljetus J.Heinonen Oy
 kuljetuksia nosturiautoilla
 040 - 748 8829 ilm. s. 33
 kuljetus.jheinonen@gmail.com

Motivatec Oy

Marvi Oy
 LAPPEENRANTA
 GSM 050-595 9848
 marvioy@netti.fi
 EKL-ohjaus

Varastoaatelit Oy
 Lasse Lehtimäki
 Gsm 040-529 1520
 varastoaatelit@kolumbus.fi

RAKENNUSPALVELUT

Rakennuspalvelu ilm. sivu 30
Lahtinen Oy
 Puh. 0400-729681, 040-5875157
 jouko@rplahinen.fi
 kimmo@rplahinen.fi

**Isover-puhallusvillatuotteet
 Auranmaan Puhallusvilla**
 Ismo Rantala, 0400-531010

Eristys Ilola Oy
 Lahti, puh. 03-733 2375
 eristys.ilola@gmail.com

LVI-työt Pesonen Oy
 LAPPEENRANTA
 Gsm 040-834 8371
 lvityotpesonen@gmail.com

HT-Konevuokraamo
 Terveystie 14, 15860 Hollola
 Puh. (03) 780 0350

**Lammin
 Kiinteistöpalvelu Oy**
 Mäkikulmantie 25,
 Heikki Raittinen
 Gsm 0500-491 631

HL-ELEC
 www.hl-elec.fi
 ilm. sivu 26

LVI-MASAFIX
 Matti Salmensuu, Lahti
 040-411 4786
 matti.salmensuu@gmail.com

TAMSIN ilm. sivu 32
Sähköpalvelu Oy
 Puh. 050-372 8814
 ltamsi@nic.fi
 www.tamsinsahkopalvelu.com

**Laaturakenne
 Martinmäki**
 Gsm 0440 546 000

TAMKOPIO

*TUlostusta ja graafista
 suunnittelua*

www.tamkopio.fi
 aukusti.kuoppala@tamkopio.fi
 puh. 040 - 559 5991

TM Sähköpalvelu Oy

ENO

Toni Mönkkönen

Puh. 0500-760 378

toni@tmsahko.fi

www.tmsahko.fi

T:mi P.O.Salonen

TAMPERE

Gsm 0400-510 965
pekka.salonen@kolumbus.fi

TEKU Ky

www.kuokkavieras.com

Gsm 0500 827 185

Tepon Kirvestyö

KYRÖ

Gsm 0400-825 114
teponkirvestyo@pp.inet.fi

Isoniitunkone Oy

Gsm 040-530 7087

www.isoniitunkone.fi

**LVI-asennus
Toivonen Oy**

ilm.
sivu 31

KYRÖ

Puh. 0400-741 046

**KST -Yhtiö Oy
ST-Rakennus Pelti**

puh. 0500-699 134
www.strakennus-pelti.fi
ilm. sivu 28

**Kaivu-urakointi
Pesonen Ky**

LAPPEENRANTA
www.kaivu-urakointi.fi

METSÄPAJA ilm.
RISTIINA sivu 34

Gsm 040-726 3775
erkki.hamalainen@pp2.inet.fi

Rakennusurakointi

T. LAURELL

Pirttiläntie 1, 17200 Vääksy
GSM 0400 714 900
tero.laurell@phnet.fi

JSL-Rakennus Ky

Juhani Syrja, PORI
jslrakennus@gmail.com,
050 - 405 4333

T:mi Esko Eklund
MYRSKYLÄ

**MAANSIIRTO- JA
KAIVUUTYÖT**

Gsm 041-452 3565
esko eklund@pp.inet.fi

Epora Oy

Janne Kuronen, Teuva
Puh. 040-730 3091

**Pirkanmaan
Kiinteistö saneeraus Oy**

Ilm. siv 31
PIRKKALA
Gsm 0400-637 443
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

HT Laatulpalvelu Oy

HELSINKI

Gsm 050-583 9250
toimisto@laatulpalvelu.com

**Rakennus
HASSINEN OY**

www.rakennushassinen.com

ilm. sivu 34

**LVI-URAKOINTI
E & H LAURELL**

puh. 040-767 6449
0500-496 659
ilm. sivu 33

Vss-huolto Ky
RISTIINA

Puh. 050-330 3038
pekka.tolvanen@vss-huolto.fi

**Rappaustekniikka
Laurell Oy**

www.rappaustekniikka.com

**Pirkanmaan
Laatutoimitus Oy**

LEMPÄÄLÄ
Gsm 0400-622 712
www.laatutoimitus.fi

**Ins.tsto K&T
LAITINEN KY**
Puikkasentie 7, JUVA. Puh. 0400 502 335
kari.laitinen@surffi.fi

KERAPLAST OY

www.keraplast.fi
ilm. etusivulla

Aatelitalo Oy

LEHMO

Puh. 050-377 0394
ilm. sivu 24

**Sähkö-Asennus
Pesonen**

Gsm 045 257 8118

J. Gustafsson Oy

*S1-ryhmän urakoitsija
Käytön johtaja- ja
konsulttipalvelut*

Riihitie 9, 04130 Sipoo

Gsm: 040 5507733

S-posti: j.gustafsson@
kolumbus.fi
www.juhagustafsson.fi

SATAKUNNAN

LVI-TOIMISTO KY

Kalevanpuisto 28, 28120 Pori
Puh. 02-641 5650, 0500 721 933
slvi@nic.fi

Tästä löydät

tarvitsemasi palvelut

TEOLLISUUSPALVELUT

**TERVEYDENHOITO
PALVELUT**

Padas-Keittiöt Oy

PADASJOKI
www.padas-keittiot.fi

Esa Tamsi Oy

puh. 06-266 8101
ilm. sivu 29

Loiran ilm. siv 30
Asennuspalvelu Ky
ENO
Puh. 050-585 9130
loiran.asennuspalvelu@telemail.fi

**Hammaslääkäri
Anne Latvanne**

Aleksis Kivenkatu 10 E
33210 Tampere
Puh. 03-212 3340
www.phla.fi

Pihtiputaan Kiviteos Oy

puh. 014-573 575
myynti@kiviteos.com

Kivituotteet ja vihersuunnitelmat

Rautarakenne Leivo Ky

puh. 0400 257 595
www.rautarakenneleivo.fi
ilm. sivu 27

Karbelt Oy

HEINOLA
Puh. 0400-772 818
ilm. sivu 30

**Kuntoutusasema
T:mi Timo Laine**

LAHTI
Gsm 0400-497 076
www.kuntoutusasema.fi

**Teuvan Mökki- ja
Sorvituote** ilm. sivu 30

Puh. 06-267 2661
www.saunat.net
saunat@saunat.net

**Portaanperän
mansikkatila**

Tapani Nieminen, Nyystölä
puh. 040-757 9470

Akken Metall Oy
KYRÖ

Puh. 0500 - 919 514
posti@akkenmetalli.fi

**LL Kirurgian erikoislääkäri
Lastenkirurgian erikoislääkäri**

JUHA ANTERO KORHONEN

Vastaanotto ja leikkaukset:
Terveystalo ja Porin Lääkäritalo

Japeka Oy

puh. 010 617 3200
www.japeka.fi
ilm. sivu 28

TURVATEC Oy

puh. 0400 842 774
www.turvatec.fi
ilm. sivu 32

**T:mi Antti
Vainionranta**

Gsm 0400 791 872

Matti Tamsi Oy

puh. 06-266 8209
ilm. sivu 29

printed by lightpress
www.lightpress.com

TUOTANTOTOIMINTA

Mekava Oy

PL 27, Valimontie 1
54100 Joutseno
puh. 020 765 9400
www.mekava.fi

**SUOSI
ILMOITTAJAMME**

Finn-Valve Oy
PL 1, Varastokatu 10, 54100 Joutseno
puh. 0207436900, Fax 0207436902
www.finn-valve.com
postmaster@finn-valve.com

**Koneensuunnittelu
Gen-Pen**

LEMPÄÄLÄ
Gsm 040-578 8801
genpen@kolumbus.fi

JT Thermosteel Oy

ÄYSTÖ
Gsm 045-130 4419
jt.thermosteel@gmail.com

TOKETEK

Kiinteistöhuoltoa ja
viheralueiden kunnossapitoa
Tommi Toivonen
Gsm 0400-935 313

Calefa Oy

puh. 050 505 2508
www.calefa.fi
ilm. sivu 33

Jäsenrekisteritietoihin on lisätty uusia kenttiä

Jos nämä ovat Sinulle tarpeellisia, niin käy päivittämässä.

1. Erillinen laskutusosoite.

Koska yhä useammalla yrityksellä on käytössä sähköinen laskutuspalvelu, niin olemme lisänneet rekisteriin paikan, jonne tämän osoitteen voi syöttää.

Tällöin vanhaan osoitekenttään jää postiosoite (esimerkiksi lehteä varten) ja uuteen kenttään tulee osoite, jonne laskut ohjataan.

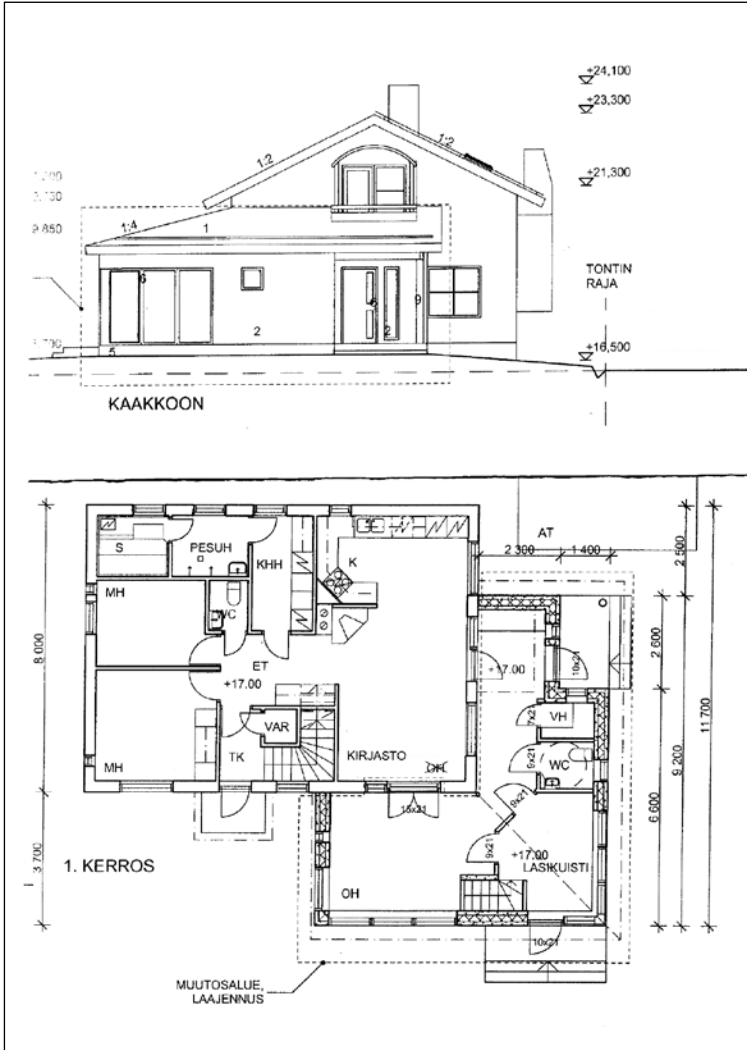
2. Kaksi sähköpostiosoitetta.

Rekisteriin on lisätty tila kahden henkilön osoitteille. Yritysjäseniä pyydetään täyttämään - jos haluatte - myös toisen henkilöjäsenen sähköpostiosoite.

Tällöin tiedotteet menevät molemmille.

3. Jos asiassa on kysyttävää, niin kysy osoitteesta yritysperhe@luukku.com - tai soita sihteerille (ks. sivu 3)

Insinööritoimisto Pekka Ryttilä & Co Ky

Terveitä taloja vuodesta 1969
 Jalaskuja 7 FIN 00750 Helsinki
 Puh (+3589) 3861 316 GSM 040 50 38 136
 E-mail pekka.rytila @pp.iaf.fi

1970-1973 Matti Eloranta Oy:n Mecomat-lämpökeskusten ja ekotalojen prototyypit.

1971-1977 Pahkalanniemen vapaa-aika-alue Parkanossa. Useita pysyviä ja koerakennuksia, kunnallistekniikka ja maaston muokkaus.

1979-80 Puistolantie 1:n rukoushuone. Projektin johto.

1977-2004 Useita omakotitaloja Jalaskuja 5 Helsinki, Kihniö Nerkoo, Jaanankuja 6, Helsinki, Sampsankuja 4 Vantaa.

1994-2015 Variksenrannan ekokylä Parkanossa. 4 vapaa-ajan taloa. Tiet, laiturit, kentät, istutukset, vesihuolto ja sähköistys.

2003-2007 Terve talo keskus Luopioisten Mattilan navetan vintillä, useita projekteja ja lehti, terveitä mallitaloja. Kirja Terve Talo, 3 versiota.

2005-2010 Talo Brask Lohjalla. Siirretyn hirsikehikon ympärille tehty uusi mansardikattoinen huvila.

1991-1992 Helsinki Jalaskuja 7:n uudisrakennus. Laajennus 2008-2010

2003- Kihniö Lavajärvi, Amandantie. Hirsihuvila talousrakennuksineen,

2012- 2015 Varstantie 5, Tuusula. Kaksi omakotitaloa.

2013-2014 Talo Schneider Vantaa, laajennus.

Kutsu!

pieni, idyllinen ostospaikka
 Yksilöllisiä vaatteita, lorutekstiilejä,
 taidetta, herkkuja ym
 Retkikohde!

**Juhlavuosi - Kukinnon Kammari ja
 PeKe-Matkat toiminnassa 10 vuotta!
 Tervetuloa kahville!**

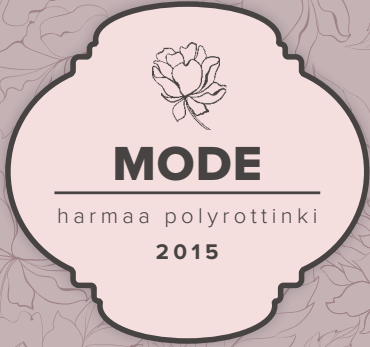

Soita ja sovi aika

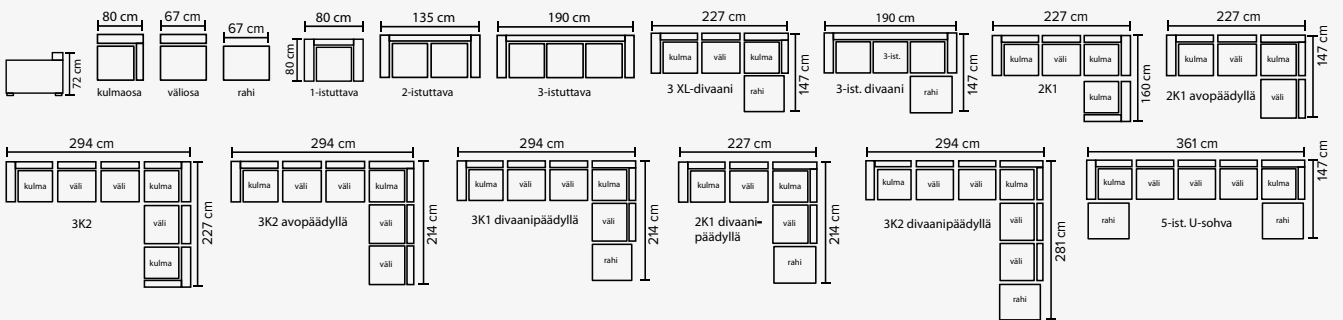
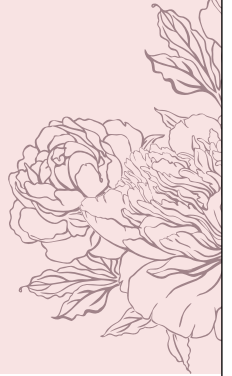
PeKe 0400 538 900, Tapa 040 775 2957
 Alaniitunkatu 100, 15340 LAHTI
 www.kukinnonkammari.fi

KESÄKALUSTEET MASKUSTA

Rakenna mieleisesi kokonaisuus
useista modulivaihtoehtoista!

Kaikenkattava modulisohva-sarja, josta on mahdollisuus rakentaa juuri mittoihisi sopiva kokonaisuus. Rottinkivaihtoehtoina musta ja harmaa. Lisähintaan laadukas hengittävä All Weather®-kangas, neljällä eri värillä.

Pehmusteiden väri vaihtoehdot

Harmaa
(vakio)
XN12932

Antrasiitti
XN12934

Beige
XN12934

Luonnonvalkoinen
XN12107

Se yllättää.